

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
III kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-19-01

Druk nr 2733
Warszawa, 12 marca 2001 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o elektronicznych instrumentach płatniczych,

co do którego Rada Ministrów zadeklarowała, że ma na celu dostosowanie polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej.

Jednocześnie, zgodnie z wymogami art. 31 ust. 3b Regulaminu Sejmu, przekazuję, przetłumaczone na język polski, teksty przepisów Unii Europejskiej, do których ma być dostosowane prawo polskie.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

PROJEKT

Ustawa
z dnia
o elektronicznych instrumentach płatniczych

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1

1. Ustawa reguluje zasady wydawania i używania elektronicznych instrumentów płatniczych oraz zasady wydawania i zarządzania pieniądzem elektronicznym.
2. Ustawa nie stosuje się do elektronicznych instrumentów płatniczych używanych przez banki dla realizowania wzajemnych płatności w międzybankowych systemach rozliczeniowych.
3. Jeśli wydawca kart płatniczych jest jednocześnie ich akceptantem i umowa nie przewiduje możliwości akceptacji tych kart poza własną siecią wydawcy, ustawę stosuje się tylko w zakresie ochrony posiadacza.

Art. 2

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) agent rozliczeniowy - bank bądź inny przedsiębiorca, który zawiera z akceptantami umowy o przyjmowanie zapłaty przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych i który posiada gwarancje banku na wykonanie zobowiązań z tytułu operacji dokonywanych przy użyciu kart płatniczych,
- 2) akceptant – przedsiębiorca, który zawarł z agentem rozliczeniowym umowę o przyjmowanie zapłaty przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych,
- 3) elektroniczny instrument płatniczy – każdy instrument, w tym z dostępem do środków pieniężnych na odległość, umożliwiający posiadaczowi dokonywanie operacji przy użyciu elektronicznych nośników informacji, w szczególności karta płatnicza, instrument pieniądza elektronicznego lub inny instrument umożliwiający elektroniczną identyfikację posiadacza,
- 4) instrument pieniądza elektronicznego – urządzenie elektroniczne, na którym jest przechowywany pieniądz elektroniczny, w szczególności karta elektroniczna zasilana do określonej wartości, dysk twardy komputera,
- 5) karta płatnicza - karta w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063 i Nr 162, poz. 1118, z 1999r. Nr 11, poz. 95 i Nr 40, poz. 399, z 2000r. Nr 93, poz.1027, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216, Nr 119, poz. 1252 i Nr 122, poz. 1316 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64), zwanej dalej „Prawem bankowym”,
- 6) kod identyfikacyjny - poufny numer, hasło lub inne oznaczenie nadane posiadaczowi przez wydawcę, które łącznie z danymi zawartymi na elektronicznym instrumencie płatniczym służą do elektronicznej identyfikacji posiadacza,
- 7) operacja – wypłata gotówki, wydanie polecenia przelewu lub polecenia zapłaty albo dokonanie zapłaty przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego,

- 8) pieniądź elektroniczny – pieniądź w rozumieniu art. 4 pkt 5 Prawa bankowego,
- 9) posiadacz - osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której przepisy prawa przyznają zdolność prawną, uprawniona na podstawie umowy o elektroniczny instrument płatniczy do dokonywania w swoim imieniu i na swoją rzecz operacji określonych w umowie,
- 10) użytkownik karty płatniczej - osoba upoważniona przez posiadacza do dokonywania w imieniu i na rzecz posiadacza operacji określonych w umowie, której imię i nazwisko lub skrót tych danych jest umieszczone na karcie płatniczej,
- 11) zestawienie operacji - wykaz operacji dokonanych przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego w okresie rozliczeniowym, przyjętym przez wydawcę do rozliczenia z posiadaczem z tytułu dokonanych operacji oraz należnych wydawcy opłat i prowizji, udostępniany posiadaczowi po zakończeniu okresu rozliczeniowego.

Art. 3

1. Wydawcami elektronicznych instrumentów płatniczych, z zastrzeżeniem ust. 2, mogą być wyłącznie:
 - 1) bank,
 - 2) podmiot nie będący bankiem, który zawarł z bankiem umowę na wykonywanie zobowiązań powstałych na podstawie umów o elektroniczny instrument płatniczy.
2. Wydawcami pieniądza elektronicznego mogą być wyłącznie banki.

Art. 4

1. Umowa o elektroniczny instrument płatniczy pomiędzy wydawcą a posiadaczem powinna być zawarta w formie pisemnej. Wymóg formy pisemnej nie dotyczy umowy o instrument pieniądza elektronicznego na okaziciela.
2. Oświadczenia woli złożone w związku z zawarciem lub wykonywaniem umowy o elektroniczny instrument płatniczy mogą być wyrażone za pomocą elektronicznych nośników informacji. Dokumenty związane z takimi oświadczeniami mogą być sporządzane na elektronicznych nośnikach informacji, jeżeli dokumenty te będą w należyty sposób utrwalone, zabezpieczone i przechowywane.
3. Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, uznaje się, że czynność dokonana w formie, o której mowa w ust. 2, spełnia wymagania formy pisemnej także wtedy, gdy forma pisemna została zastrzeżona pod rygorem nieważności.
4. Umowa o elektroniczny instrument płatniczy powinna określać co najmniej:
 - 1) strony umowy,
 - 2) rodzaj udostępnianego elektronicznego instrumentu płatniczego i urządzeń, z których może korzystać posiadacz, dokonując operacji przy użyciu tego instrumentu,
 - 3) rodzaje operacji możliwych do dokonania przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego,
 - 4) terminy wykonywania przez wydawcę zleceń posiadacza,
 - 5) określenie ograniczeń w dokonywaniu operacji, chyba że strony nie przewidują ograniczeń,
 - 6) terminy wykonywania przez posiadacza zobowiązań z tytułu operacji dokonanych przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego oraz z tytułu należnych wydawcy opłat i prowizji lub spłaty należności,
 - 7) rodzaje ponoszonych opłat i prowizji oraz tryb dokonywania ich zmian,

- 8) zasady rozliczeń z tytułu operacji w walutach obcych oraz wskazanie stosowanych kursów walut,
 - 9) zasady obliczania odsetek, w przypadku gdy użycie elektronicznego instrumentu płatniczego prowadzi do powstania zobowiązania wobec wydawcy,
 - 10) zasady i tryb składania oraz rozpatrywania reklamacji,
 - 11) okres na jaki została zawarta i warunki jej przedłużenia,
 - 12) sposób i termin wypowiedzenia warunków umowy przez wydawcę.
5. Termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 12, nie może być krótszy niż miesiąc, z zastrzeżeniem art. 13.
 6. Do umowy o elektroniczny instrument płatniczy dołącza się wzór podpisu posiadacza, w przypadku gdy posługiwanie się takim instrumentem wymaga użycia podpisu posiadacza.

Art. 5

Rozwiązanie umowy o elektroniczny instrument płatniczy może nastąpić za wypowiedzeniem przez którąkolwiek ze stron, z tym że wydawca może umowę wypowiedzieć tylko z ważnych powodów określonych w umowie.

Art. 6

1. Posiadacza nie można obciążyć za operacje dokonane przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego, których zlecenia nie potwierdził, z zastrzeżeniem art. 23 ust.1 i art. 31 ust. 2.
2. Sposób potwierdzania, o którym mowa w ust. 1, określa umowa o elektroniczny instrument płatniczy.

Art. 7

Roszczenia z umowy o elektroniczny instrument płatniczy przedawniają się z upływem lat dwóch.

Art. 8

Wydawca elektronicznego instrumentu płatniczego obowiązany jest ogłaszać w miejscu prowadzenia działalności lub przy użyciu innych środków publicznego komunikowania, w sposób ogólnie dostępny:

- 1) stosowane stawki oprocentowania,
- 2) stawki prowizji oraz wysokość pobieranych opłat.

Rozdział 2

Karty płatnicze

Art. 9

1. Przez umowę o kartę płatniczą wydawca zobowiązuje się wobec posiadacza do rozliczania operacji dokonanych przy użyciu karty płatniczej, a posiadacz upoważnia wydawcę do obciążania go kwotami dokonanych operacji, a także należnymi wydawcy opłatami i prowizjami lub zobowiązuje się do spłaty swoich zobowiązań na rachunek wskazany przez wydawcę.
2. Umowę, o której mowa w ust. 1, zawiera się na czas oznaczony.
3. Umowę, o której mowa w ust. 1, w której strony nie określą czasu jej obowiązywania,

uważa się za zawartą na okres 2 lat.

Art. 10

Posiadacz jest obowiązany do:

- 1) szczególnie starannego przechowywania karty płatniczej i ochrony kodu identyfikacyjnego,
- 2) nieprzechowywania karty płatniczej razem z kodem identyfikacyjnym,
- 3) niezwłocznego zgłoszenia wydawcy o utracie lub zniszczeniu karty płatniczej,
- 4) nieudostępniania karty płatniczej i kodu identyfikacyjnego osobom nieuprawnionym.

Art. 11

Wydawca jest właścicielem wydanej przez siebie karty płatniczej.

Art. 12

Posiadacz może odstąpić od umowy o kartę płatniczą w terminie 7 dni od dnia wydania pierwszej karty płatniczej, o ile nie dokonał żadnej operacji przy użyciu tej karty. W takim przypadku wydawca zwraca posiadaczowi kwotę wniesionych opłat. Wydawca może obciążyć posiadacza kosztami związanymi z wydaniem karty płatniczej, w zakresie przewidzianym w umowie.

Art. 13

W umowie o kartę płatniczą wydawca może zastrzec prawo do zmiany, bez zgody posiadacza, ograniczeń dotyczących kwot dokonywanych operacji, określonych w umowie, poprzez ich obniżenie w przypadku nieterminowej spłaty należności przez posiadacza lub stwierdzenia zagrożenia ich terminowej spłaty.

Art. 14

1. Karta płatnicza może być używana wyłącznie przez osobę, której imię i nazwisko lub skrót tych danych zostały umieszczone na karcie płatniczej.
2. Umowa o kartę płatniczą może przewidywać, że w imieniu i na rzecz posiadacza, karta płatnicza będzie używana przez użytkownika karty płatniczej, określając jednocześnie sposób korzystania z karty płatniczej. Postanowienia dotyczące posiadacza stosuje się odpowiednio do użytkownika karty płatniczej.

Art. 15

Wydanie karty płatniczej następuje po zawarciu umowy o kartę płatniczą.

Art. 16

Zapłata dokonana przy użyciu karty płatniczej jest nieodwołalna.

Art. 17

1. Wydawca jest obowiązany przyjmować przez całą dobę zgłoszenia posiadaczy o utracie lub zniszczeniu karty płatniczej, dokonywane przy wykorzystaniu dostępnych środków komunikowania. Wydawca jest obowiązany rejestrować przyjęte zgłoszenia, ze wskazaniem daty oraz godziny i minuty przyjęcia zgłoszenia.
2. Wydawca dostarcza posiadaczowi potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia.

Art. 18

Wydawca informuje posiadacza o sposobie oznaczenia akceptantów oraz bankomatów i

innych miejsc, w których może dokonywać operacji przy użyciu karty płatniczej.

Art. 19

Wydawca udostępnia posiadaczowi zestawienia operacji dokonanych przy użyciu karty płatniczej, a także obciążeń z tego tytułu oraz z tytułu należnych wydawcy prowizji i opłat, w sposób i terminach określonych w umowie o kartę płatniczą. Termin ten nie może być dłuższy niż okres jednego miesiąca.

Art. 20

Wydawca jest obowiązany do wprowadzenia wewnętrznych procedur tworzenia i udostępniania kodu identyfikacyjnego uniemożliwiających poznanie kodu przez osoby nieuprawnione.

Art. 21

Posiadacz, dokonując zapłaty przy użyciu karty płatniczej, jest obowiązany okazać, na żądanie akceptanta, dokument stwierdzający tożsamość.

Art. 22

1. Posiadacz jest obowiązany zgłosić wydawcy niezgodności w zestawieniu operacji, o którym mowa w art. 19, dotyczące w szczególności:
 - 1) kwestionowanych operacji ujętych w zestawieniu,
 - 2) braku obciążenia operacjami wykonanymi przez posiadacza,
 - 3) błędów lub innych nieprawidłowości w prowadzeniu rachunku— w terminie określonym w umowie o kartę płatniczą, który nie może być krótszy niż 7 dni od dnia otrzymania zestawienia.
2. Posiadacz jest obowiązany niezwłocznie zgłosić wydawcy nieotrzymanie zestawienia operacji w ustalonym terminie.
3. Reklamacje posiadacza zgłoszone stosownie do postanowień ust.1 i 2, powinny być rozpatrzone niezwłocznie.

Art. 23

1. Posiadacza obciążają operacje dokonane przez osoby, którym udostępnił kartę płatniczą lub ujawnił kod identyfikacyjny.
2. Posiadacza obciążają operacje dokonane z użyciem utraconej karty płatniczej do czasu zgłoszenia wydawcy jej utraty. Operacje te obciążają posiadacza do kwoty stanowiącej równowartość 150 EURO z złotych chyba, że do operacji doszło z winy posiadacza, w szczególności gdy nie dopełnił obowiązków określonych w art. 10 lub 22. Postanowienia umowne mniej korzystne dla posiadacza są nieważne.
3. Równowartość EURO z złotych, o której mowa w ust. 2, oblicza się według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, z dnia dokonania zgłoszenia.
4. Posiadacza nie obciążają operacje przeprowadzone po zgłoszeniu, o którym mowa w art. 17, chyba że do operacji doszło z jego winy.
5. Posiadacza nie obciążają operacje, z zastrzeżeniem ust. 6, jeżeli karta płatnicza została wykorzystana bez fizycznego przedstawienia i elektronicznej identyfikacji posiadacza lub złożenia przez niego podpisu na dokumencie obciążeniowym. Użycie kodu identyfikacyjnego nie wystarcza do obciążenia posiadacza.
6. Posiadacza obciążają operacje dokonane za pośrednictwem internetu, mimo iż karta płatnicza została wykorzystana bez fizycznego przedstawienia, z zastrzeżeniem art. 6.

Art. 24

1. Umowa pomiędzy agentem rozliczeniowym a akceptantem o przyjmowanie zapłaty przy użyciu karty płatniczej powinna określać w szczególności:
 - 1) rodzaje kart płatniczych, przy użyciu których można dokonywać operacji u akceptanta,
 - 2) stosowane procedury, w tym określające obowiązki akceptanta przy realizacji operacji,
 - 3) terminy uznania rachunku akceptanta.
2. Agent rozliczeniowy odpowiada wobec akceptanta za uznanie jego rachunku kwotą wynikającą z operacji na zasadach i w terminach określonych w umowie, o której mowa w ust. 1.

Art. 25

Przyczyny odmowy przez akceptanta przyjęcia zapłaty przy użyciu karty płatniczej określa umowa, o której mowa w art. 24 ust. 1. Odmowa przyjęcia zapłaty przez akceptanta może nastąpić w szczególności w przypadku:

- 1) stwierdzenia nieważności lub zastrzeżenia karty płatniczej,
- 2) niezgodności podpisu na karcie płatniczej z podpisem na dokumencie obciążeniowym,
- 3) odmowy okazania dokumentu stwierdzającego tożsamość przez posiadacza w przypadkach określonych w art. 26 ust. 1,
- 4) niemożności uzyskania potwierdzenia operacji.

Art. 26

1. Akceptant może żądać, aby posiadacz okazał dokument stwierdzający tożsamość, w razie uzasadnionych wątpliwości, co do tożsamości osoby posiadacza.
2. Akceptant jest obowiązany do zachowania procedur bezpieczeństwa określonych w umowie, o której mowa w art. 24 ust. 1, a w szczególności do nieudostępniania danych o posiadaczu osobom nieuprawnionym oraz do niedopuszczenia do zniszczenia lub skopiowania karty płatniczej.

Art. 27

Akceptant oznacza miejsce, w którym prowadzi działalność, w sposób umożliwiający jednoznaczne określenie, przy użyciu jakich kart płatniczych można dokonać u niego operacji.

Art. 28

Agent rozliczeniowy rozpatruje reklamacje operacji kwestionowanych przez wydawcę w sposób i terminach określonych w umowie, z tym że w przypadku operacji dokonanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozpatrywanie reklamacji przez agenta rozliczeniowego nie może trwać dłużej niż 90 dni.

Rozdział 3**Usługi bankowości elektronicznej****Art. 29**

Przez umowę o usługi bankowości elektronicznej:

- 1) bank zobowiązuje się do zapewnienia dostępu na odległość do środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku za pośrednictwem urządzeń łączności przewodowej i bezprzewodowej wykorzystywanych przez posiadacza, a także do wykonywania operacji lub innych czynności zleconych przez posiadacza,
- 2) posiadacz upoważnia bank do obciążania jego rachunku kwotą dokonanych operacji oraz należnymi bankowi prowizjami i opłatami albo zobowiązuje się do zapłaty należności na rachunek wskazany przez bank, w określonych terminach.

Art. 30

Bank:

- 1) ustala zasady elektronicznej identyfikacji posiadacza,
- 2) wymagania dotyczące urządzeń, niezbędnych do udostępniania posiadaczowi usług bankowości elektronicznej,
- 3) ustala zasady postępowania posiadacza w związku ze zleceniem dokonywania operacji oraz korzystania z innych usług określonych w umowie,
- 4) zapewnia posiadaczowi bezpieczeństwo dokonywania operacji,
- 5) ustala maksymalną kwotę pojedynczego zlecenia lub termin i częstotliwość dokonywania operacji, jeżeli będą one wymagały ograniczeń,
- 6) udostępnia posiadaczowi informacje o dokonanych operacjach i zrealizowanych z tego tytułu rozliczeniach oraz pobranych opłatach i prowizjach, w terminach i w sposób określony w umowie,
- 7) niezwłocznie informuje o odmowie lub braku możliwości wykonania zleconej operacji z przyczyn niezależnych od banku.

Art. 31

1. Posiadacz jest obowiązany do nieujawniania zasad działania oprogramowania banku, z którego korzysta oraz udostępnionych i nadanych przez bank kodów identyfikacyjnych.
2. Posiadacza obciążają operacje dokonane przez osoby, którym udostępnił oprogramowanie i kody identyfikacyjne, o których mowa w ust. 1.

Art. 32

Zlecenia posiadacza dotyczące dokonania operacji przez bank mogą zostać odwołane tylko przed ich wykonaniem.

Art. 33

Posiadacz zgłasza bankowi zastrzeżenia do udostępnianych informacji, o których mowa w art. 30 pkt 6 w sposób i w terminach określonych w umowie. Przepisy art. 22 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Instrument pieniądza elektronicznego

Art. 34

Przez umowę o instrument pieniądza elektronicznego bank zobowiązuje się do udostępnienia posiadaczowi pieniądza elektronicznego w zamian za środki pieniężne o nominalnej wartości wydanego pieniądza elektronicznego.

Art. 35

Umowa o instrument pieniądza elektronicznego powinna także określać:

- 1) wymagania dotyczące urządzeń, niezbędnych do udostępniania posiadaczowi instrumentu pieniądza elektronicznego,
- 2) zasady i warunki nabycia przez posiadacza pieniądza elektronicznego,
- 3) minimalną wartość wykupu, z tym, że nie może ona przekraczać równowartości 10 EURO w złotych obliczonej według średniego kursu ogłaszanego przez NBP w dniu wykupu,
- 4) warunki i termin wykupu pieniądza elektronicznego przez bank na żądanie posiadacza,
- 5) zasady dokonywania zapłaty przy użyciu instrumentu pieniądza elektronicznego,

Art. 36

W umowie o instrument pieniądza elektronicznego nie można ograniczyć odpowiedzialności banku wobec posiadacza za utratę pieniądza elektronicznego lub szkodę wynikłą wskutek nieprawidłowego wykonania operacji zleconych przez posiadacza, jeżeli przyczyną utraty pieniądza elektronicznego lub nieprawidłowego wykonania operacji będzie wadliwe funkcjonowanie urządzenia, na którego używanie bank wyraził zgodę.

Art. 37

1. Instrument pieniądza elektronicznego udostępniony posiadaczowi winien posiadać mechanizm uniemożliwiający przechowywanie pieniądza elektronicznego wartości większej niż równowartość 150 EURO w złotych, obliczonej według średniego kursu ogłaszanego przez NBP z dnia wydania.
2. Pieniądz elektroniczny jest wydawany posiadaczowi tylko do wysokości kwoty uprzednio wpłaconej gotówki lub środków na jego rachunku.

Art. 38

Środki pieniężne wpłacone przez posiadacza nie są wkładem pieniężnym płatnym na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego, jeżeli środki te są niezwłocznie wymienione na pieniądz elektroniczny.

Art. 39

1. Posiadacz dysponuje pieniądzem elektronicznym od chwili udostępnienia go przez bank w sposób określony w umowie.
2. Od chwili otrzymania pieniądza elektronicznego przez posiadacza bank nie odpowiada za dalsze dysponowanie tym pieniądzem.
3. Posiadacz dysponuje pieniądzem elektronicznym zapisanym na karcie elektronicznej zasilanej do określonej wartości od chwili jej zasilenia w urządzeniach wskazanych przez bank.
4. W czasie trwania umowy o instrument pieniądza elektronicznego posiadacz może żądać od banku jego wykupienia w wartości nominalnej, w formie gotówkowej lub bezgotówkowej.

Art. 40

Posiadacz zawiadamia niezwłocznie bank o utracie pieniądza elektronicznego w trybie określonym w umowie.

Art. 41

1. Bank zapewnia bezpieczeństwo w zakresie przesyłania pieniądza elektronicznego wprowadzając rozwiązania uniemożliwiające zniekształcenie lub pozyskiwanie przez osoby nieuprawnione informacji o czynnościach i rozliczeniach prowadzonych z

posiadaczem.

2. Bank umożliwia posiadaczowi, za pomocą udostępnionego instrumentu pieniądza elektronicznego, zweryfikowanie co najmniej pięciu ostatnich operacji zrealizowanych przy użyciu tego instrumentu oraz stanu środków pozostających i przechowywanych w instrumencie pieniądza elektronicznego.
3. Bank informuje posiadacza o sposobie oznaczenia miejsc, w których można, po wykorzystaniu zasobów karty elektronicznej zasilanej do określonej wartości, dokonać jej ponownego zasilenia.

Art. 42

1. Odpowiedzialność banku wobec posiadacza, wynikająca z umowy o instrument pieniądza elektronicznego, ograniczona jest do wartości pieniądza elektronicznego nabytego przez posiadacza.
2. Umowa o instrument pieniądza elektronicznego może odpowiedzialność banku wobec posiadacza rozszerzyć ponad ograniczenie wynikające z ust. 1.

Rozdział 5

Przepisy szczególne

Art. 43

1. Wydawcy mogą wymieniać pomiędzy sobą informacje o posiadaczach nienależycie wykonujących zawarte umowy o elektroniczny instrument płatniczy.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać następujące dane: imię i nazwisko, numer PESEL, Numer Identyfikacji Podatkowej, adres zamieszkania, opis sposób nienależytego wykonywania umowy.
3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, może zbierać i udostępniać wydawcom instytucja, o której mowa w art. 105 ust. 4 Prawa bankowego.
4. Agenci rozliczeniowi są obowiązani wymieniać pomiędzy sobą informacje o akceptantach nienależycie wykonujących zawarte umowy, lub z którymi rozwiązali umowy.
5. Agenci rozliczeniowi obowiązani są udostępniać te informacje na żądanie wydawców. Informacje, o których mowa w ust. 3 powinny zawierać następujące dane: nazwę i adres akceptanta, numer PESEL, Numer Identyfikacji Podatkowej, opis przyczyn rozwiązania lub uznania wykonania umowy za nienależyte.

Art. 44

1. Jeżeli strony nie sporządziły zapisu na sąd polubowny, na żądanie posiadacza sprawy związane z wydawaniem i używaniem elektronicznych instrumentów płatniczych rozpoznawane są przez sądy polubowne wskazane przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, chyba że pozwany sprzeciwi się temu nie później niż w odpowiedzi na pozew.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, w drodze rozporządzenia, wskaże sądy polubowne właściwe do rozpoznawania spraw związanych z wydawaniem i używaniem elektronicznych instrumentów płatniczych uwzględniając charakter spraw, które będą rozpatrywane przez te sądy i kierując się potrzebą zapewnienia sprawnego przebiegu postępowania.

Rozdział 6

Przepisy karne

Art. 45

1. Kto bez zezwolenia albo wbrew warunkom zezwolenia prowadzi działalność polegającą na wydawaniu elektronicznych instrumentów płatniczych podlega grzywnie do 5.000.000 złotych lub karze pozbawienia wolności do lat 3 albo obu tym karom łącznie.
2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 działając w imieniu lub w interesie osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i przepisy końcowe

Art. 46

W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 47:

a) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. Rzeczą ruchomą, przedmiotem lub mieniem jest także polski albo obcy pieniądz, inny środek lub instrument płatniczy, chociażby sam nie przedstawiał wartości majątkowej oraz dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej, towaru, ładunku albo wygranej rzeczowej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach lub stwierdzenie uczestnictwa w spółce.”

b) w § 8 wyrazy „zapis na komputerowym nośniku informacji” zastępuje się wyrazami „zapisany nośnik informacji”;

2) w art. 130 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jeżeli przedmiotem czynu jest środek lub instrument płatniczy, inny niż pieniądz.”

Art. 47

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 115:

a) § 9 otrzymuje brzmienie:

„§ 9. Rzeczą ruchomą, przedmiotem lub mieniem jest także polski albo obcy pieniądz, inny środek lub instrument płatniczy, chociażby sam nie przedstawiał wartości majątkowej oraz dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej, towaru, ładunku albo wygranej rzeczowej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach lub stwierdzenie uczestnictwa w spółce.”,

b) w § 14 wyrazy „zapis na komputerowym nośniku informacji” zastępuje się wyrazami „zapisany nośnik informacji”;

2) w art. 275 w § 1 i 2 skreśla się wyrazy „albo jej prawa majątkowe”;

3) art. 297 otrzymuje brzmienie:

„Art. 297. § 1. Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku, jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność na podstawie ustawy albo od

organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi, kredytu, pożyczki, poręczenia lub gwarancji, akredytywy bankowej, wydanego przez bank elektronicznego instrumentu płatniczego, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z gwarancji albo poręczenia, a także dotacji, subwencji albo zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument dotyczący okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wsparcia finansowego w takiej formie, wymienionego instrumentu płatniczego albo zamówienia publicznego,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto, wbrew ciążącemu obowiązkowi, nie powiadamia właściwego podmiotu o powstaniu sytuacji mogącej mieć wpływ na wstrzymanie albo ograniczenie wysokości udzielonego wsparcia finansowego, określonego w § 1, albo zamówienia publicznego, albo na możliwość dalszego korzystania z elektronicznego instrumentu płatniczego.

§ 3. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie zapobiegł wykorzystaniu kredytu, pożyczki, poręczenia, gwarancji, akredytywy, elektronicznego instrumentu płatniczego, potwierdzenia lub subwencji, zrezygnował z dotacji albo zamówienia publicznego albo zaspokoił roszczenia pokrzywdzonego."

4) art. 310 otrzymuje brzmienie:

„Art. 310. § 1. Kto podrabia albo przerabia polski albo obcy pieniądź, inny środek lub instrument płatniczy albo dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej, towaru, ładunku albo wygranej rzeczowej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach lub stwierdzenie uczestnictwa w spółce, lub z pieniądza, innego środka lub instrumentu płatniczego albo z takiego dokumentu usuwa oznakę umorzenia,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

§ 2. Kto pieniądź, środek, instrument albo dokument, określony w § 1, wprowadza do obrotu albo go w takim celu przyjmuje, przechowuje, przewozi, przenosi, przekazuje albo pomaga do jego zbycia lub ukrycia,

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w § 1 lub 2, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 4. W wypadku mniejszej wagi sprawca podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.";

5) art. 312 otrzymuje brzmienie:

„Art. 312. Kto wprowadza do obrotu pieniądź, środek, instrument albo dokument, określony w art. 310 § 1, który sam otrzymał jako prawdziwy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do roku."

Art. 48

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 160, poz. 1063 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 40, poz. 399 oraz z 2000r. Nr 93, poz. 1027, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216, Nr 119, poz. 1252 i Nr 122, poz. 1316) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art.4 w pkt 4 dwukrotnie wyrazy: „gotówki i” zastępuje się wyrazami „gotówki lub”;

2) w art. 105 ust. 1 w pkt 2 dodaje się literę l w brzmieniu:

„l) wydawców elektronicznych instrumentów płatniczych nie będących bankami w zakresie określonym ustawą z dnia 2001 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr...., poz.).”,

3) w art.171 w ust. 3 po wyrazach: „w interesie” dodaje się wyrazy: „osoby fizycznej,”.

Art. 49

W ustawie z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy w art. 53 § 20 otrzymuje brzmienie:

„§ 20. Dokumentem jest każdy przedmiot lub zapisany nośnik informacji, z którym jest związane określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne.”

Art. 50

Wydawcy działający przed dniem wejścia w życie ustawy, nie mający zawartych umów, o których mowa w art. 3 ust 1 pkt 2, obowiązani są do zawarcia takich umów w terminie dwóch lat od dnia wejścia ustawy w życie niniejszej ustawy.

Art. 51

Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 23 ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

UZASADNIENIE

do projektu ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych

Rozwój szeregu nowych usług w zakresie polskiego systemu bankowego oraz konieczność dostosowania prawa polskiego do prawa Unii Europejskiej powodują, że niezbędne jest uchwalenie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych.

1. Obszar negocjacji.

Uchwalenie ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych dotyczy stanowiska negocjacyjnego w obszarze „Swoboda przepływu kapitału”, część II, D Płatności elektroniczne, gdzie stwierdzono, że Polska *deklaruje, że będzie czynić starania, aby stopniowo dostosowywać istniejące w Polsce rozwiązania w tym zakresie do zaleceń unijnych.*

Do najistotniejszych aktów prawnych, które bezpośrednio wpłynęły na kształt niniejszej ustawy należą:

- 1) Zalecenie Komisji Europejskiej nr 97/489/EC z dnia 30 lipca 1997 r. dotyczące transakcji z użyciem elektronicznych instrumentów płatniczych, zwłaszcza między wydawcą a posiadaczem, zwane dalej Zaleceniem,

oraz

- 2) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/46/EC z dnia 18 września 2000 r. dotycząca podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zwanej dalej Dyrektywą.

Ponadto, projekt powyższy uwzględnia niektóre z postanowień zawartych w innych aktach prawnych Wspólnoty, do których należą:

- 1) Zalecenie Komisji Europejskiej nr 87/598/EC z dnia 8 grudnia 1987 r. dotyczące europejskiego kodeksu właściwego zachowania w zakresie elektronicznych instrumentów płatniczych,
- 2) Zalecenie Komisji Europejskiej nr 88/590/EC z dnia 17 listopada 1988 r. dotyczące systemów płatności, a w szczególności stosunków między posiadaczami i emitentami kart,
- 3) Dyrektywa Rady Europy nr 87/102/EEC z dnia 22 grudnia 1986 r. dotycząca ujednolicenia przepisów o kredytach konsumenckich, zmieniona dyrektywą nr 90/88/EEC z dnia 22 lutego 1990 r.,
- 4) Dyrektywa 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady o ochronie konsumentów w umowach zawieranych na odległość z dnia 20 maja 1997 r.,

Regulacje europejskie odnoszą się do kilku podstawowych płaszczyzn:

- stworzeniu jednolitego rynku elektronicznych instrumentów płatniczych, opartego na zasadzie niedyskryminacji,
- zapewnieniu ochrony posiadaczowi elektronicznego instrumentu płatniczego, jako stronie słabszej w stosunku do profesjonalnego wydawcy tego instrumentu płatniczego oraz

Charakterystyczną cechą regulacji europejskiej jest taka redakcja przepisów, aby z jednej strony nie stanowiły one bariery rozwoju technologicznego i produktowego elektronicznych instrumentów płatniczych, a z drugiej, aby mogły być zastosowane przez różne systemy prawne państw członkowskich.

Powołane wyżej zasady rządzące prawodawstwem europejskim zostały przyjęte jako założenia przedmiotowej ustawy.

Zaznaczyć przede wszystkim trzeba, że elektroniczne instrumenty płatnicze nie są w prawie polskim uregulowane. Nieliczne przepisy poświęcone są wyłącznie kartom płatniczym. Również i ten rodzaj instrumentu nie posiada w polskim systemie prawnym regulacji o charakterze kompleksowym.

W zasadzie możemy mówić o nielicznych przepisach prawnych odnoszących się do niektórych aspektów funkcjonowania kart płatniczych (prawo bankowe), bądź ich ochrony (prawo karne).

Art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. Nr 140 poz. 939 z późn. zm.) wprowadza ustawową definicję karty płatniczej. Art. 63 ust. 3 i art. 65 ust. 2 i 3 prawa bankowego oraz § 10 Zarządzenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 maja 1998 r. w sprawie form i trybu przeprowadzania rozliczeń pieniężnych za pośrednictwem banków, wprowadzają prawną możliwość przeprowadzania rozliczeń bezgotówkowych za pośrednictwem elektronicznych nośników informacji, w tym kart płatniczych. Poza tymi przepisami oraz przepisami prawa karnego, o których będzie mowa w dalszej części uzasadnienia, nasz system prawny nie zawiera przepisów dotyczących nie tylko elektronicznych nośników informacji, ale również kart płatniczych.

Operacje dokonywane przy użyciu kart płatniczych opierają się więc na regulacjach wydawanych przez wydawców kart, czyli przede wszystkim banki. Powstaje zatem potrzeba, przy zachowaniu możliwości dalszego rozwoju naszego rynku, stworzenia podstawowej regulacji prawnej dotyczącej omawianego obszaru.

Przy okazji prac nad projektem ww. ustawy należało rozważyć także inną kwestię. Był nią mianowicie zakres implementacji Dyrektywy 2000/46/EC, która tworzy ramy prawne dla funkcjonowania niebankowych instytucji zajmujących się wydawaniem pieniądza elektronicznego. W toku prac nad projektem przeprowadzono szereg analiz i rozmów na forum Narodowego Banku Polskiego, Ministerstwa Finansów oraz Związku Banków Polskich, w wyniku których podjęto decyzję, że w początkowym stadium tworzenia się rynku dla tego typu instrumentu finansowego, zakres podmiotów uprawnionych do jego wydawania będzie ograniczony wyłącznie do banków. Decyzja ta znalazła swój wyraz w zapisie art. 3 ust. 2 przedmiotowej ustawy oraz w nowym art. 5 pkt 6a Prawa bankowego, którego zmianę skierowanego już do laski marszałkowskiej. Zgodnie z nim wydawanie pieniądza elektronicznego zaliczono do czynności wykonywanych wyłącznie przez banki.

U podstaw takiego rozwiązania stoi szereg przesłanek. Do podstawowych należy troska o bezpieczeństwo systemu płatniczego oraz brak możliwości sprawowania kompetentnego nadzoru nad instytucjami niebankowymi oraz utrudnienia związane z prowadzeniem efektywnej polityki pieniężnej przez NBP. Ponadto, produkt, o którym mowa nie istnieje jeszcze nie tylko na rynku polskim, ale również jego funkcjonowanie na rynkach krajów UE nie wyszło jeszcze poza fazę wczesnego rozwoju. Nie bez powodu wiele krajów Wspólnoty (min. Francja i Niemcy) nie tylko ograniczyło grono wydawców pieniądza elektronicznego do banków, ale nadal zamierza te ograniczenia utrzymać.

Powyższe rozwiązanie było także konsultowane z przedstawicielami Komisji Europejskiej, którzy stwierdzili, że wspomniana Dyrektywa daje krajom członkowskim prawo do dowolnego kształtowania zakresu podmiotów uprawnionych do wydawania ww. instrumentu finansowego.

2. Zobowiązania wynikające z Narodowego Programu przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej (NPPC).

ZMIANA – UNIA GOSPODARCZA I WALUTOWA

Zobowiązanie do implementacji Zalecenia Komisji Europejskiej 97/489/EC w sprawie transakcji prowadzonych przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych, wynika z priorytetu 11.4 *Wprowadzenie jednolitej waluty Euro*, obszaru 11 *Unia Gospodarcza i Walutowa*, Zadanie 2 *Przygotowanie Narodowego Banku Polskiego do funkcjonowania w ramach europejskiego systemu banków centralnych*, gdzie stwierdzono, że kwestie płatności elektronicznych, ważne z punktu widzenia możliwości utrzymania przez banki komercyjne pozycji konkurencyjnej na rynku usług finansowych, będą musiały zostać uregulowane w nowym akcie prawnym w randze ustawy.

3. Uzasadnienie szczegółowe

ROZDZIAŁ 1. PRZEPISY OGÓLNE

Zakres przedmiotowy ustawy obejmuje zasady wydawania i używania elektronicznych instrumentów płatniczych, a także zasady wydawania i zarządzania pieniądzem elektronicznym. Przepisy ogólne wprowadzają zasadę, iż elektroniczne instrumenty płatnicze używane są na podstawie umów pomiędzy wydawcą, a posiadaczem.

Zakres podmiotowy ustawy odnosi się do wydawców elektronicznych instrumentów płatniczych, akceptantów i posiadaczy. Ustawa wprowadza również nowy podmiot – agenta rozliczeniowego, którego bliższa charakterystyka znajdzie się w dalszej części uzasadnienia.

Wydawcami elektronicznych instrumentów płatniczych mogą być banki oraz inni przedsiębiorcy nie będący bankami, którzy zawarli z bankiem umowę na wykonywanie zobowiązań powstałych na podstawie umów o elektroniczny instrument płatniczy.

Przyjęta konstrukcja, poza chęcią związania działalności instytucji nie bankowych z systemem bezpieczeństwa stworzonym w obrębie bankowości, związana jest również z zasadami rozliczeń w Polsce. Zgodnie bowiem z art. 5 ust. 1 pkt 1, 2 i 6 Prawa bankowego prowadzenie rachunków bankowych i przeprowadzanie rozliczeń pieniężnych należy do banków. Są to tzw. obiektywne (sensu stricto) czynności bankowe zastrzeżone wyłącznie dla banków.

Jak wspomniano na wstępie, zakres podmiotów uprawnionych do wydawania pieniądza elektronicznego oraz jego instrumentów ograniczono wyłącznie do banków.

Jeśli chodzi o podmioty, które mogą być posiadaczami elektronicznych instrumentów płatniczych oraz ich akceptantami, ustawa – poza ogólnymi ograniczeniami wynikającymi z Kodeksu cywilnego w zakresie zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych – nie stwarza ograniczeń.

Część ogólna ustawy zawiera, w art. 2 tzw. słowniczek, czyli wyjaśnienie używanych w ustawie pojęć. Zasadniczym zadaniem słowniczka jest ujednolicenie używanych w obrocie prawnym pojęć. Jak już wcześniej wskazano, rynek kart płatniczych, jak też i innych elektronicznych instrumentów płatniczych jest regulowany w drodze prawa umownego (umowy i regulaminy bankowe). Brak jest więc, poza definicją karty płatniczej, jakichkolwiek wspólnych pojęć. Jest to sytuacja nie do pogodzenia z koniecznością zapewnienia posiadaczom należytej ochrony. To samo pojęcie może być bowiem używane u każdego z wydawców w różnym znaczeniu.

Wprowadzono w szczególności nieznana polskiemu prawu definicję elektronicznego instrumentu płatniczego. Przyjęta w art. 2 pkt 3 definicja jest zgodna z pkt 3 preambuły i art. 2 Zalecenia, które pod powyższym pojęciem nakazuje rozumieć instrumenty pozwalające na dostęp do rachunku klienta na odległość, w szczególności karty płatnicze, a także aplikacje

związane z obsługą konta bankowego przez telefon oraz obsługą konta z domu. Omawiane pojęcie w rozumieniu Zalecenia obejmuje również instrumenty do ponownego ładowania oraz pieniądź elektroniczny przechowywany w pamięci komputera. Ten ostatni instrument zapewni możliwość bezpiecznego dokonywania płatności za usługi lub towary nabywane za pośrednictwem internetu bez konieczności posługiwania się kartą płatniczą.

Z uwagi na przygotowywaną zmianę do Prawa bankowego, która obok istniejącej już definicji karty płatniczej wprowadzi pojęcie pieniądza elektronicznego, ustawa rezygnuje z definiowania elektronicznych pieniędzy oraz karty płatniczej. Z uwagi na postulat niesprzeczności systemu prawa pojęcia te w obu ustawach muszą być jednakowe, a zatem wobec zamieszczenia definicji pieniądza elektronicznego w projekcie zmian do Prawa bankowego, powtarzanie jej w tym projekcie ustawy jest zbędne. Najistotniejsze jest, że definicje sformułowane w Prawie bankowym są zgodne z definicjami wynikającymi z Zalecenia i Dyrektywy. Odwołując się do prawa bankowego, projektowana ustawa w swoich postanowieniach szczegółowych w pełni uwzględnia zakres tych pojęć wynikający z Prawa bankowego.

Art. 2 ustawy reguluje również szereg pojęć istotnych z punktu widzenia używania elektronicznych instrumentów płatniczych. Poza „technicznymi” definicjami zastrzeżenia karty i kodu identyfikacyjnego, ustawa wprowadza definicję operacji dokonywanej przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego. Pojęcia te są istotne dla interpretacji ustawy.

Art. 4 projektu ustawy stanowi, że umowa o elektroniczny instrument pieniężny powinna być zawarta w formie pisemnej. Tym samym przepis ten implementuje postanowienia zaleceń obowiązujących w Unii Europejskiej. Wskazanie na powinność zawarcia wspomnianej umowy w formie pisemnej znajduje się w art. 3 ust. 2 Zalecenia, pkt III.1 Zalecenia nr 87/598/EEC oraz z preambuły Zalecenia nr 88/590/EEC.

Ustawa wprowadza podstawowe elementy, które z uwagi zarówno na specyfikę elektronicznych instrumentów pieniężnych, a przede wszystkim na ochronę posiadacza tego instrumentu muszą się znaleźć w umowie. Na szczególną uwagę zasługuje obowiązek jednoznacznego uregulowania w umowie tych spraw, z których mogą dla posiadacza wynikać zobowiązania. Dotyczy to w szczególności trybu dokonywania zmian prowizji i opłat oraz zasad korzystania przez posiadacza ze środków wydawcy.

Umowa powinna przede wszystkim określać:

- efektywną roczną stopę oprocentowania udostępnionych środków,
- sposób obliczenia oprocentowania i warunki jego zmiany,
- terminy spłaty.

Zaproponowane rozwiązanie jest zgodne z Zaleceniem oraz pkt 3.3. Załącznika do zalecenia nr 88/590/EEC, jak i przygotowanym przez Rząd projektem ustawy o kredycie konsumenckim.

Funkcje ochrony posiadacza, realizują również:

- ograniczenia dla wydawcy w zakresie możliwości wypowiedzenia umowy – posiadacz uprawniony jest do wypowiedzenia umowy w każdym czasie bez względu na istnienie przyczyn wypowiedzenia, natomiast wydawca może wypowiedzieć umowę wyłącznie z ważnych powodów (art. 5).
- nałożone na wydawcę obowiązki ogłaszania w miejscu prowadzenia działalności lub przy użyciu innych środków publicznego komunikowania w sposób ogólnie dostępny o stosowanych stawkach oprocentowania, stawkach prowizji i wysokości pobieranych

opłatach (art. 8),

ROZDZIAŁ 2. KARTY PŁATNICZE

Najobszerniejszą regulację ustawa poświęca kartom płatniczym. Jak już wcześniej wspomniano ustawa rezygnuje z definiowania pojęcia karty płatniczej odsyłając w tym zakresie do Prawa bankowego. Aktualnie przez kartę płatniczą należy rozumieć: „*kartę identyfikującą wydawcę i upoważnionego posiadacza, uprawniającą do wypłaty gotówki i dokonywania zapłaty, a w przypadku karty wydanej przez bank lub instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytu – także do dokonywania wypłaty gotówki i zapłaty z wykorzystaniem kredytu.*”

Prawo bankowe nie wyjaśnia charakteru prawnego karty płatniczej. Również w doktrynie prawa nie ma jednomyślności poglądów, co do prawnego charakteru operacji dokonywanych przy użyciu karty płatniczej. Celem ustawy nie jest rozstrzygnięcie tych wątpliwości. Jeśli chodzi o cywilnoprawną istotę karty płatniczej, czy też samej operacji, ze względu na omawiane w początkowej części uzasadnienia cele, jakim ma służyć ustawa, ograniczono się do niezbędnego minimum.

I tak w art. 9 przyjęto, że:

- wydawca zobowiązuje się wobec posiadacza do rozliczania operacji dokonanych przy użyciu karty płatniczej,

a

- posiadacz upoważnia wydawcę do obciążania go dokonanymi operacjami, a także należnymi wydawcy opłatami i prowizjami lub zobowiązuje się do spłaty swoich zobowiązań na rachunek wskazany przez wydawcę.

Przyjęte rozwiązanie zgodne jest ze stanowiskiem środowiska bankowego. Zdaniem większości wypowiedzających się banków, będzie ono sprzyjało rozwojowi nowych produktów bankowych w zakresie kart płatniczych. Z tych samych powodów podtrzymano wyrażaną w regulacjach bankowych zasadę, że umowa o kartę płatniczą zawierana jest na czas oznaczony oraz zasadę, że karta płatnicza przez cały czas pozostaje własnością wydawcy. Wobec różnej praktyki, jeśli chodzi o zwrot karty płatniczej po upływie czasu trwania umowy, ustawa pozostawia stronom swobodę, które mogą tę sprawę uregulować w umowie.

Dostosowując się do art. 5 Zalecenia 88/590/EEC, ustawa wprowadza zasadę, że wydanie karty może nastąpić dopiero po zawarciu umowy (art. 15). Określona ustawowo kolejność postępowania stron, jest zapisem typowo prokonsumenckim, gdyż zapobiega zaskakiwaniu potencjalnych posiadaczy nadsyłaniem niezamówionych kart płatniczych drogą korespondencyjną. Taki sam charakter posiada art. 12 ustawy, który umożliwia posiadaczowi zwrot karty w terminie 7 dni od dnia jej wydania.

Ustawa określa prawa i obowiązki stron oraz szczegółowe kwestie związane z używaniem karty płatniczej oraz zgłoszeniem jej utraty lub zniszczenia. Wprowadzenie przepisów dotyczących zgłoszenia o utracie lub zniszczeniu karty płatniczej (art. 10 ust. 1 pkt 3 i art. 17) czyni zadość postanowieniom art. 7 i 9 Zalecenia, w których w szczególności podkreśla się na obowiązek zapewnienia posiadaczowi możliwości dokonania zgłoszenia przez całą dobę przez wszystkie dni w roku.

Ustawa stoi na stanowisku nieodwołalności zapłaty dokonanej za pośrednictwem karty płatniczej (art. 16). Zasada ta jest szczególnie podkreślana w regulacjach europejskich. Pkt I 4 a Zalecenia 87/598/EWG stanowi, że „polecenie wydane przy pomocy karty płatniczej jest

nieodwołalne i wyklucza tym samym wszelki sprzeciw”.

Jednym z najistotniejszych zapisów ustawy jest uregulowanie w art. 21 – 23 odpowiedzialności posiadacza karty płatniczej. Ukształtowanie odpowiedzialności posiadacza karty, jednocześnie rzutuje na prawa i obowiązki wydawcy karty płatniczej. Charakterystycznym trendem ustawodawstwa europejskiego jest dążenie do stopniowego ograniczania odpowiedzialności posiadacza karty za operacje dokonane przez osoby trzecie w sytuacji, gdy karta została skradziona, zgubiona lub w inny sposób utracona.

Z art. 6 Zalecenia oraz z pkt 7.2. i 8.3. załącznika do Zalecenia nr 88/590/EEC wynika, że odpowiedzialność posiadacza do momentu zgłoszenia przez niego wydawcy faktu utraty karty ograniczona jest do równowartości 150 EURO. Od momentu powiadomienia wydawcy o utracie karty odpowiedzialność posiadacza jest wyłączona. Tak wyraźnie sformułowane przepisy nie pozostawiają wątpliwości co do intencji prawodawcy europejskiego, jeśli chodzi o ukształtowanie odpowiedzialności posiadacza karty. Stąd też w art. 23 ust. 1 - 2 ustawy wprowadza się odpowiedzialność posiadacza za operacje przed dokonaniem zgłoszenia, o którym mowa w art. 17, ale z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność ta jest ograniczona do kwoty stanowiącej równowartość 150 EURO. Zgodnie z cytowanymi wyżej przepisami zaleceń, ustawa wyłącza możliwość skorzystania z przywileju ograniczenia odpowiedzialności posiadaczy, którzy doprowadzili do szkody ze swojej winy, a w szczególności, gdy nie dopełnili obowiązków określonych w art. 10 lub 22.

Prawa i obowiązki wydawcy są określone w dużej mierze przez przyjęte rozwiązanie polegające na ograniczeniu odpowiedzialności posiadacza karty płatniczej. Wydawca zobowiązany jest do informowania posiadacza o sposobie oznaczenia punktów, w których może dokonywać zapłaty kartą oraz pobierać gotówkę. Jednocześnie wydawca nie ponosi względem posiadacza odpowiedzialności za odmowę przyjęcia zapłaty za pośrednictwem karty płatniczej. Wydawca zobowiązany jest również do udostępniania posiadaczowi zestawienia operacji dokonanych przy użyciu karty płatniczej oraz przechowywania dokumentów je potwierdzających. Nałożenie opisywanych obowiązków na wydawcę zapewnia ochronę posiadaczowi jako konsumentowi.

Odpowiedzialność posiadaczy elektronicznych instrumentów płatniczych wiąże się z problemem potwierdzania operacji. Stąd też w art. 6 ust. 1 projektu zawarto zapis, z którego wynika, że posiadacza nie można obciążyć za operacje dokonane przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego, których zlecenia nie potwierdził. Z punktu widzenia ustalenia odpowiedzialności posiadacza, istotne jest również określenie sposobu dokonania tego potwierdzenia. Różnorodność elektronicznych instrumentów płatniczych nie pozwala na sformułowanie wspólnego dla wszystkich instrumentów sposobu potwierdzania operacji. Dlatego w art. 6 ust. 2 projektu określenie sposobu potwierdzania operacji odesłano do umowy o elektroniczny instrument płatniczy.

Zasada przyjęta w art. 6 ust. 1 projektu, zgodnie z którą posiadacz nie odpowiada za operacje, których nie potwierdził, musi ulec uzupełnieniu w odniesieniu do kart płatniczych. Z istoty kart płatniczych wynika, że powinna ona zostać fizycznie przedstawiona, a posiadacz powinien ją potwierdzić w drodze identyfikacji lub złożenia swojego podpisu na dokumencie obciążeniowym. Reguły te zostały przyjęte w art. 23 ust. 5 projektu i tylko w przypadku zaistnienia określonych wyżej przesłanek posiadacz może zostać obciążony za dokonane operacje. Rozwiązanie to jednak nie może znaleźć zastosowania do operacji przy użyciu kart płatniczych dokonywanych w internecie. Ze względu na specyfikę internetu fizyczne przedstawienie karty jest niemożliwe. Z uwagi na wzrastającą rolę transakcji dokonywanych za pośrednictwem internetu, ustawa musi regulować również odpowiedzialność posiadacza przy dokonywaniu tego typu transakcji.

Problem ten został rozwiązany w art. 23 ust. 6, który stanowi, że posiadacza obciążają operacje dokonane za pośrednictwem internetu mimo, że karta płatnicza została wykorzystana bez jej fizycznego przedstawienia.

Możliwość ta nie zwalnia oczywiście stron – zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy – z określenia w umowie sposobu potwierdzenia tego typu operacji.

Art. 24 – 28 ustawy regulują podstawowe zagadnienia związane z sytuacją prawną akceptanta. Najistotniejszym zagadnieniem jest jednoznaczne uregulowanie momentu powstania roszczenia ze strony akceptanta o zapłatę, w związku z dokonanymi przy użyciu karty operacjami, a także wskazanie, kiedy roszczenie takie nie powstaje.

Zasadą działania wydawców kart płatniczych jest dążenie do powszechności przyjmowania zapłaty kartą oraz obowiązek akceptantów do przyjmowania zapłaty dokonywanej za pośrednictwem karty. Są jednak sytuacje, kiedy zapłata za pośrednictwem karty płatniczej nie może zostać zrealizowana. Ustawa nie tworzy zamkniętego katalogu takich sytuacji, odsyłając do szczegółowego uregulowania tej kwestii w umowach pomiędzy agentami rozliczeniowymi i akceptantami, podając tylko najbardziej typowe ich przykłady (art. 24).

Ustawa wprowadza nie występujące w obrocie pojęcie agenta rozliczeniowego. Zgodnie z definicją zawartą w słowniczku *agentem rozliczeniowym może być bank bądź inny przedsiębiorca, który zawiera z akceptantami umowy o przyjmowanie zapłaty przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych i który posiada gwarancje banku na wykonanie zobowiązań z tytułu operacji dokonywanych przy użyciu kart płatniczych*

Działalność podmiotów wykonujących funkcje opisane jako przedmiot działalności agenta rozliczeniowego nie była do chwili obecnej reglamentowana w polskim prawie. Ryzyko wystąpienia szkód i to zarówno u akceptantów, jak i posiadaczy oraz samych wydawców z uwagi na szczególne funkcje tego typu podmiotów jest bardzo duża. I z tego punktu widzenia następuje ograniczenie dla podejmowania tego typu działalności. Charakterystyczną cechą przyjętego rozwiązania jest brak koncesjonowania tego typu działalności, a więc brak jakichkolwiek elementów uznaniowości w dopuszczaniu do udziału w rynku. Jego dodatkową zaletą jest to, że w żaden sposób ono nie ogranicza konkurencji na rynku międzybankowym. Działalność agenta rozliczeniowego może podjąć każdy przedsiębiorca, który spełnia podane wyżej kryteria.

ROZDZIAŁ 3. USŁUGI BANKOWOŚCI ELEKTRONICZNEJ

Usługi bankowości elektronicznej są traktowane w prawodawstwie Unii Europejskiej jako jeden z rodzajów elektronicznych instrumentów płatniczych. Z tych też względów niezbędne jest rozciągnięcie ochrony, jaka przysługuje posiadaczom innych elektronicznych instrumentów płatniczych na podmioty korzystające z usług bankowości elektronicznej. Warto zauważyć, że dotychczas bankowość elektroniczna nie była w polskim prawie regulowana. Z uwagi na specyficzny charakter bankowości elektronicznej został jej poświęcony osobny rozdział ustawy. Inaczej bowiem musiały zostać określone: przedmiot umowy o świadczenie usług w zakresie bankowości elektronicznej, obowiązki banku oraz obowiązki i odpowiedzialność posiadacza. Jako odmiennność w stosunku do regulacji dotyczącej kart płatniczych, należy przede wszystkim wskazać możliwość odwołania zlecenia dokonania operacji za pośrednictwem bankowości elektronicznej. Możliwość ta ograniczona jest jednak czasowo, bo do momentu realizacji zlecenia.

W przypadku bankowości elektronicznej istotne jest zapewnienie bezpieczeństwa dokonywanych operacji. Dlatego jako obowiązek ustawowy banku przewidziano w art. 30 pkt 4 zapewnienie bezpieczeństwa dokonywanych operacji.

ROZDZIAŁ 4. INSTRUMENT PIENIĄDZA ELEKTRONICZNEGO

Jak już poprzednio była mowa, ustawa odwołuje się do definicji pieniądza elektronicznego zawartej w projekcie zmian ustawy Prawo bankowe.

Projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo bankowe, przyjęty przez Radę Ministrów w grudniu 2000 r. i skierowany do Sejmu w dniu 8 stycznia 2001 r. wprowadza następującą definicję pieniądza elektronicznego:

„Pieniądz elektroniczny – wartość pieniężna stanowiąca elektroniczny odpowiednik znaków pieniężnych, która:

- a) jest przechowywana w urządzeniach elektronicznych,*
- b) jest wydawana do dyspozycji na podstawie umowy w zamian za środki pieniężne o nominalnej wartości nie mniejszej niż ta wartość,*
- c) jest uznawana za środek płatniczy przez przedsiębiorców innych niż wydający ją do dyspozycji.”*

Poza definicją pieniądza elektronicznego ustawa wprowadza pojęcie jego instrumentu. Zgodnie z nią instrumentem pieniądza elektronicznego jest urządzenie elektroniczne, na którym jest przechowywany pieniądz elektroniczny, w szczególności karta elektroniczna zasilana do określonej wartości i dysk twardy komputera. Pierwszy z przytoczonych instrumentów w praktyce występuje jako tzw. elektroniczna portmonetka, za pomocą której można dokonywać płatności na zasadach podobnych do posługiwania się kartą płatniczą. Do zasadniczych różnic należy zaliczyć nośnik informacji na karcie, jakim jest wyłącznie mikroprocesor (a nie pasek magnetyczny) oraz to, że karta taka może nie być przypisana do konkretnej osoby (tzw. karta anonimowa – „na okaziciela”). Drugim instrumentem jest, nie istniejący jeszcze na rynku, ale bardzo obiecujący na przyszłość instrument, jakim jest „pieniądz sieciowy”. Będzie to pieniądz elektroniczny zapisany w formie pliku na dysku twardym komputera, za pomocą którego, o czym była już mowa na wstępie, będzie można dokonywać bezpiecznych transakcji w internecie.

Pieniądz elektroniczny może być wydawany posiadaczowi tylko do kwoty uprzednio wpłaconej gotówki lub środków na jego rachunku. Działając zgodnie z Dyrektywą oraz w celu unikania tworzenia barier dla rozwoju obrotu przy użyciu pieniądza elektronicznego, ustawa zawiera postanowienie, na mocy którego bank może obciążyć posiadacza kwotą wydanego pieniądza elektronicznego tylko w wartości nominalnej. Ustawa zawiera również ważną normę pozwalającą uniknąć kolizji z przepisami prawa bankowego dotyczącymi rachunków bankowych. Z art. 38 ustawy wynika, że *środki pieniężne wpłacone przez posiadacza nie są wkładem pieniężnym płatnym na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego, jeżeli środki te są niezwłocznie wymienione na pieniądz elektroniczny.*

Kierując się postanowieniami art. 3 Dyrektywy, ustawa w art. 39 ust. 4 wprowadza uprawnienie dla posiadacza i jednocześnie obowiązek dla banku wykupienia pieniędzy elektronicznych według ich wartości nominalnej.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu, ustawa wprowadza zasadę, że bank może udostępnić posiadaczowi pieniądze elektroniczne, niezależnie od tego, czy jest to pieniądz sieciowy przechowywany w pamięci komputera, czy też karta elektroniczna zasilana do określonej wartości, wyłącznie do kwoty stanowiącej równowartość 150 EURO.

Ustawa nakłada na banki obowiązek zapewnienia poufności dokonywanych operacji oraz ich bezpieczeństwa. Konsekwencją tego obowiązku jest odpowiedzialność banku *za utratę*

pieniądza elektronicznego lub szkodę wynikłą wskutek nieprawidłowego wykonania operacji zleconych przez posiadacza, jeżeli przyczyną utraty pieniądza elektronicznego lub nieprawidłowego wykonania operacji będzie wadliwe funkcjonowanie urządzenia, na którego używanie bank wyraził zgodę (art. 36). Niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności banku w przypadku przyczynienia się posiadacza, ustawa wprowadza ograniczenie jego odpowiedzialności do wartości nabytego przez posiadacza pieniądza elektronicznego. Oczywiście umowa o wydanie pieniądza elektronicznego może zakres odpowiedzialności banku rozszerzyć.

ROZDZIAŁ 5. PRZEPISY SZCZEGÓLNE

Ustawa wprowadza możliwość przekazywania przez wydawców sobie nawzajem informacji o posiadaczach nienależycie wykonujących umowy. Znacznym wsparciem w tym zakresie, może być korzystanie z instytucji utworzonych do wymiany takich informacji pomiędzy bankami w zakresie kredytów, pożyczek i gwarancji bankowych. Istotny z punktu widzenia zapewnienia bezpieczeństwa obrotu jest obowiązek przekazywania przez:

- 1) wydawców nie będących bankami informacji o posiadaczach nienależycie wykonujących umowy, bankom z którymi zawarli umowy w zakresie wykonywania i gwarantowania rozliczeń,
- 2) agentów rozliczeniowych innym agentom rozliczeniowym informacji o akceptantach nienależycie wykonujących umowy lub z którymi umowy rozwiążali.

Przepisy powyższe, poza oczywistymi korzyściami dla podmiotów, które informacje uzyskają, zapobiegają będą ponadto powstawaniu niekorzystnych zjawisk z zakresu nieuczciwej konkurencji.

Kierując się postanowieniami art. 10 Zalecenia, z którego wynika, że państwa członkowskie zapewnią istnienie właściwych i skutecznych środków, pozwalających na rozwiązywanie sporów wynikłych pomiędzy posiadaczem a wydawcą, projektowana ustawa wprowadza możliwość korzystania przez strony z sądownictwa polubownego. Z art. 44 ustawy wynika bowiem, że mimo braku zapisu na sąd polubowny, posiadacz może skierować sprawę do rozpoznania przez sądy polubowne wyznaczone przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, chyba, że wydawca sprzeciwi się rozpoznaniu sprawy przez taki sąd na piśmie. Jest to znaczne uproszczenie dochodzenia roszczeń w stosunku do postępowania przed sądami powszechnym. Jednocześnie zaproponowane rozwiązanie nie narusza konstytucyjnego prawa obywateli do sądu. Posiadacz może skierować sprawę albo do sądu polubownego, albo do sądu powszechnego.

Jeśli chodzi o penalizację zamachów na bezpieczeństwo obrotu prawnego przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych, to w art. 45 wprowadza się występek zabraniający pod groźbą kary grzywny i pozbawienia wolności prowadzenia działalności w zakresie wydawania elektronicznych instrumentów płatniczych.

ROZDZIAŁ 6 PRZEPISY KARNE

Z uwagi na konieczność zapewnienia właściwej ochrony elektronicznych instrumentów płatniczych na gruncie prawa karnego do projektu ustawy wprowadzono propozycje zmian przepisów Kodeksu karnego, Kodeksu karnego skarbowego oraz Kodeksu wykroczeń o charakterze uniwersalnym, które w swym zamiarze uwzględniałyby także konieczność udzielenia analogicznej, do tej poświęconej elektronicznym instrumentom płatniczym, ochrony ignorowanym dotąd, papierom wartościowym: konosamentowi, losowi fantowemu i dowodowi składowemu.

Stosowne do sugestii podnoszonych na szeregu spotkań roboczych poświęconych definicji

karty płatniczej zawartej w Prawie bankowym, szczególnie w kontekście definicji „operacji” zawartej w projekcie (art. 2 pkt 7), a także w kontekście dostosowania przepisu karnego przewidzianego w art. 171 ust. 3 Prawa bankowego do przepisów karnych projektu, proponuje się dodanie do przepisów zmieniających (art. 48) przepisu zawierającego trzy zmiany art. 4 pkt 4, art. 105 ust. 1 pkt 2 i art. 171 ust 3 Prawa bankowego.

4. Uzasadnienie terminu wejścia w życie projektu ustawy.

Określony w art. 51 termin wejścia w życie ustawy wydaje się być racjonalny biorąc pod uwagę przyspieszone w ostatnim czasie tempo prac nad ustawami dostosowującymi polskie prawo do norm europejskich. Szybkie wejście w życie postanowień projektu zapewni objęcie użytkownika elektronicznych instrumentów płatniczych ochroną w stopniu większym, niż ma to miejsce obecnie w sytuacji, gdy szereg spraw pozostawionych jest do dowolnej regulacji podmiotom, które w stosunku do konsumenta stoją w pozycji uprzywilejowanej.

W odniesieniu do przepisu wymienionego w art. 23 ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r. należy stwierdzić, że polski system bankowy nie jest w chwili obecnej przygotowany pod względem technicznym do natychmiastowego blokowania możliwości użycia karty płatniczej z chwilą otrzymania zawiadomienia o utracie karty przez jej posiadacza. Nie jest również przygotowany do bieżącego gromadzenia i analizowania operacji dokonywanych przy użyciu karty płatniczej i automatycznego blokowania na podstawie tej analizy operacji nietypowych, które mogą wskazywać, iż kartą posługuje się nie posiadacz lecz inna osoba.

Wprowadzenie rozwiązań i procedur stosowanych w tym zakresie w państwach UE wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych, których banki i inni uczestnicy rynku kartowego nie będą mogli w krótkim okresie wydatkować.

Wprowadzenie okresu przejściowego jest konieczne również z uwagi na obecny stan polskich sieci telekomunikacyjnych. Poprawa łączności pomiędzy uczestnikami obrotu kartowego oraz wyposażenia technicznego uczestników tego rynku nie może nastąpić w tak krótkim okresie, jaki przewidziano dla wejścia w życie ustawy (6 miesięcy). Stąd też założono, że przewidziany okres przejściowy pozwoli na wprowadzenie procedur i metod ograniczających straty wydawców wynikające z przestępstw dokonywanych z użyciem kart płatniczych.

Ustawa wprowadza ponadto przepis przejściowy (art. 50) zapewniający płynne dostosowanie się podmiotów nie będących bankami do działania pod rygorami wynikającymi z postanowień projektu ustawy. Dotyczy to regulacji zawartej art. 3 ust. 1 pkt 2, która nakłada na podmioty nie będące bankami obowiązek zawarcia z bankiem umowy na wykonywanie zobowiązań powstałych na podstawie umów o elektroniczny instrument płatniczy.

5. Skutki budżetowe i ekonomiczno-społeczne

Wejście w życie projektowanej ustawy nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

Wejście w życie ustawy nie powinno wpłynąć na wzrost opłat ponoszonych przez posiadaczy elektronicznych instrumentów płatniczych. Sprzyjać temu ma przyjęte *vacatio legis* dla wprowadzenia ograniczeń w zakresie odpowiedzialności posiadacza za operacje dokonane po utracie (kradzieży, zgubieniu) karty płatniczej.

Ponadto dotychczasowa praktyka wydawców elektronicznych instrumentów płatniczych, którymi w zdecydowanej większości są banki potwierdza, iż wiele z wymogów określonych ustawą jest obecnie uregulowane w umowach pomiędzy bankami a posiadaczami oraz w umowach pomiędzy agentami rozliczeniowymi i akceptantami i w tym zakresie ustawa nie

nakłada na wydawców nowych obowiązków, które mogłyby skutkować zwiększeniem kosztów prowadzonej przez nich działalności.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**
Jacek Saryusz-Wolski

Sekr. Min. JSW/432/2001/DLE/AW

Warszawa, 24 lutego 2001 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
p.o. Sekretarza Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo RM 10-19-01) o elektronicznych instrumentach płatniczych pozwalam sobie wyrazić następującą opinię.

- I. Ustawa ma na celu stworzenie w Polsce rynku elektronicznych instrumentów płatniczych, opartego na zasadzie niedyskryminacji. Ustawa stwarza podstawy ochrony posiadacza elektronicznego instrumentu płatniczego, jako strony słabszej w stosunku do profesjonalnego wydawcy tego instrumentu płatniczego.

Obecnie w prawie polskim nie ma kompleksowej regulacji, która uwzględniałaby tę problematykę. Nieliczne przepisy poświęcone są wyłącznie kartom płatniczym.

Przygotowanie projektu ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych wiąże się bezpośrednio z potrzebą dostosowania polskiego prawa w tym zakresie do prawa Unii Europejskiej.

- II. Na kształt opiniowanej ustawy bezpośrednio wpłynęło Zalecenie Komisji Europejskiej nr 97/489/WE z dnia 30 lipca 1997 r. dotyczące transakcji z użyciem elektronicznych instrumentów płatniczych, zwłaszcza między wydawcą a posiadaczem. Pośrednio wdrożone zostały także inne Zalecenia Komisji Europejskiej tj. Zalecenie nr 87/598/WE dotyczące europejskiego kodeksu właściwego zachowania w zakresie elektronicznych instrumentów płatniczych oraz Zalecenie nr 88/590/WE dotyczące systemów płatności a w szczególności stosunków między posiadaczem i emitentami kart.

Należy podkreślić rangę prawną zaleceń w systemie prawnym Unii Europejskiej. Zgodnie z art. 249 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską mają one charakter niewiążący, wskazują jedynie adresatowi konieczność podjęcia określonego działania lub pożądaną kierunek rozwiązań. Każde państwo członkowskie może ukształtować instytucję elektronicznego instrumentu płatniczego zgodnie ze swoim krajowym systemem prawnym.

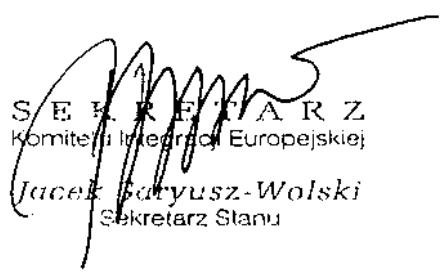
W trakcie prac nad opiniowanym projektem powstał problem związany z zakresem implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 46/2000/WE z dnia 18 września 2000 r. dotyczącej podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, do polskiego systemu prawnego. Dyrektywa ta umożliwia instytucjom nie bankowym prowadzenie działalności polegającej na wydawaniu pieniądza elektronicznego. Analizy przeprowadzone przez ekspertów wskazały, że z korzyścią dla rozwoju rynku finansowego w Polsce będzie ograniczenie podmiotów uprawnionych do wydawania pieniądza elektronicznego wyłącznie do banków. Rozwiązanie to było również konsultowane z przedstawicielami Komisji Europejskiej, według których dyrektywa daje krajom członkowskim prawo dowolnego kształtowania zakresu podmiotów uprawnionych do wydawania wskazanego instrumentu płatniczego. W związku z powyższym art. 3 ust. 2 opiniowanej ustawy stanowi, że „wydawcami pieniądza elektronicznego mogą być wyłącznie banki”.

- III. Zakres przedmiotowy ustawy obejmuje zasady wydawania i używania elektronicznych instrumentów płatniczych, a także zasady wydawania i zarządzania

pieniądem elektronicznym. Zgodnie z ustawą elektronicznym instrumentem płatniczym jest w szczególności karta płatnicza, instrument pieniądza elektronicznego oraz usługi bankowości elektronicznej.

Przepisy ustawy wprowadzają zasadę, iż elektroniczne instrumenty płatnicze używane są na podstawie umów pomiędzy wydawcą a posiadaczem. Ponadto, ustawa określa podstawowe elementy, które z uwagi zarówno na specyfikę elektronicznych instrumentów pieniężnych, a przede wszystkim na ochronę posiadacza tego instrumentu muszą się znaleźć w takiej umowie. Wszystkie szczegółowe rozwiązania zawarte w opiniowanej ustawie uwzględniają postanowienia Zalecenia 97/489/WE.

- IV. W Narodowym Programie Partnerstwa dla Członkostwa w obszarze „Unia Gospodarcza i Walutowa”, priorytet 11.4 znajduje się zadanie polegające na implementacji Zalecenia Komisji Europejskiej nr 97/489/WE z dnia 30 lipca 1997 r. dotyczącego transakcji z użyciem elektronicznych instrumentów płatniczych, zwłaszcza między wydawcą a posiadaczem. Ponadto w Stanowisku Negocjacyjnym Polski w obszarze „Swoboda przepływu kapitału”, część II, D Płatności elektroniczne przewidziano, iż Polska *deklaruje, że będzie czynić starania, aby stopniowo dostosowywać istniejące w Polsce rozwiązania w tym zakresie do zaleceń unijnych.*
- V. **W konkluzji należy stwierdzić, że projekt ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.**

SEKRETARZ
Komitetu Integracji Europejskiej
Jacek Jędrzejowski
Sekretarz Stanu

Do wiadomości:

Pan Rafał Zagórny
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

Cezary Banasiński
Podsekretarz Stanu

Skr. Min. CB/129/2001/JK

Warszawa, 02.03.2001

Pani

Jolanta Rusiniak

p.o. Sekretarza Rady Ministrów

Stosownie Pan. Minister

Z upoważnienia Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, przekazuję uzasadnienie dostosowawczego charakteru projektu ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych.

Z poważaniem

[Signature]
PODSEKRETARZ STANU
Cezary Banasiński

Uzasadnienie dostosowawczego charakteru projektu ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych

Przygotowanie projektu ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych wiąże się bezpośrednio z potrzebą dostosowania polskiego prawa w tym zakresie do prawa Unii Europejskiej.

Ustawa ma na celu stworzenie w Polsce rynku elektronicznych instrumentów płatniczych, opartego na zasadzie niedyskryminacji. Równie istotnym celem tej ustawy jest ochrona posiadacza elektronicznego instrumentu płatniczego, jako strony słabszej w stosunku do profesjonalnego wydawcy tego instrumentu płatniczego.

Projektowana ustawa wdraża do polskiego systemu prawnego Zalecenie Komisji Europejskiej nr 97/489/WE z dnia 30 lipca 1997 r. dotyczące transakcji przeprowadzanych przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych, a w szczególności pomiędzy wydawcą i posiadaczem. Pośrednio w ustawie wdrożone zostały także inne Zalecenia Komisji Europejskiej tj. Zalecenie nr 87/598/WE dotyczące europejskiego kodeksu właściwego zachowania w zakresie elektronicznych instrumentów płatniczych oraz Zalecenie nr 88/590/WE dotyczące systemów płatności, a w szczególności stosunków między posiadaczem i emitentami kart.

Zgodnie z art. 249 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską zalecenia mają charakter niewiążący, wskazują jedynie adresatowi konieczność podjęcia określonego działania lub pożądany kierunek rozwiązań. Każde państwo członkowskie może ukształtować instytucję elektronicznego instrumentu płatniczego zgodnie ze swoim krajowym systemem prawnym.

Należy podkreślić, że niektóre uregulowania zawarte w Zaleceniu 97/489/WE nie znajdują bezpośredniego odzwierciedlenia w projektowanej ustawie z tego względu, że ich implementacja stanowiłyby powtórzenie już istniejących uregulowań zawartych w innych aktach prawnych, takich jak: ustawa - Kodeks cywilny, ustawa o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za produkt niebezpieczny, ustawa Prawo bankowe, ustawa o rachunkowości, ustawa - Kodeks postępowania cywilnego.

Zakres regulacji przedmiotowej ustawy jest zgodny z zakresem przedmiotowym określonym w art. 1 Zalecenia 97/489/WE. Projektowanej ustawy nie stosuje się do płatności czekami oraz funkcji gwarancyjnej niektórych kart w powiązaniu z płatnościami czekami. Takie ograniczenie jest również przewidziane w art. 1 ust. 3 Zalecenia 97/489/WE.

Projektowana ustawa implementuje na grunt prawa polskiego zawarte w art. 2 Zalecenia 97/489/WE definicje: „elektronicznego instrumentu płatniczego”, „instrumentu pieniądza elektronicznego”, „wydawcy”, „posiadacza”.

Zgodnie z art. 3 Zalecenia 97/489/WE prawo krajowe wydane na jego podstawie powinno zawierać minimum informacji objętych umową o wydawanie i użytkowanie elektronicznego instrumentu płatniczego. W projekcie ustawy uregulowania te znalazły się w art. 4 ust. 4. Formę zawierania umowy o elektroniczny instrument płatniczy reguluje art. 3 ust. 2 Zalecenia. W projekcie ustawy zapisy dotyczące formy zostały potraktowane z większą szczegółowością i znalazły się w art. 4 ust. 1, 2 i 3.

Warunki umowy o elektroniczny instrument płatniczy powinny zawierać szereg informacji określonych w art. 3 ust. 3 lit.a-e Zalecenia 97/489/WE. W projekcie ustawy znalazły się one w art. 4, 5, 10, 17, 20 i 22.

Dodatkowe wymagania (art. 3 ust. 4 lit.a Zalecenia 97/489/WE) stawiane są w stosunku do instrumentów płatniczych wykorzystywanych do transakcji przeprowadzanych za granicą. Wymagania te są zawarte w art. 4 ust. 4 pkt 8 ustawy.

Obowiązek informowania posiadacza o transakcjach zrealizowanych przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego powinien odpowiadać podstawowym wymogom w tym zakresie określonym w art. 4 ust. 1 lit.a i b Zalecenia 97/489/WE. Postanowienia te zostały wdrożone do prawa polskiego na mocy art. 2 pkt 13, art. 19, art. 30 pkt 5 oraz art. 42 ust. 2 projektowanej ustawy.

Odpowiedzialność posiadacza w przypadku utraty elektronicznego instrumentu płatniczego w projektowanej ustawie jest regulowana w art. 23 ust. 3,4,5 i 6. Przyjęte rozwiązania są zgodne z art.6 Zalecenia 97/489/WE.

Obowiązki wydawcy elektronicznego instrumentu płatniczego w Zaleceniu 97/489/WE określone są w art. 7. Artykuł ten jest implementowany do prawa polskiego w art. 20, 15, 17 projektowanej ustawy oraz w odrębnych ustawach: ustawie o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za produkt niebezpieczny (Dz.U. Nr 22, poz.271), ustawie o rachunkowości (Dz.U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.), ustawie - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.).

Odpowiedzialność wydawcy jest uregulowana w szeregu artykułów projektowanej ustawy np. w art. 7, 34, 4 ust. 4 pkt 10, 37, 43 oraz w przepisach Kodeksu cywilnego. Wszystkie te przepisy mają swoją podstawę w art. 8 Zalecenia 97/489/WE.

Tryb i zasady składania zawiadomień o zagubieniu lub kradzieży elektronicznego instrumentu płatniczego zostały określone w art. 9 Zalecenia 97/489/WE. Odpowiednie postanowienia zgodne z Zaleceniem znajdują się w art. 17, 23 ust.2 oraz 46 projektowanej ustawy.

W trakcie prac nad opiniowanym projektem powstał problem związany z zakresem implementacji do polskiego systemu prawnego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 46/2000/WE z dnia 18 września 2000 r. dotyczącej podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością. Dyrektywa 46/2000/WE umożliwia instytucjom nie bankowym prowadzenie działalności polegającej na wydawaniu pieniądza elektronicznego. Analizy przeprowadzone przez ekspertów wskazały, że z korzyścią dla rozwoju rynku finansowego w Polsce będzie ograniczenie podmiotów uprawnionych do wydawania pieniądza elektronicznego wyłącznie do banków. Rozwiązanie to było również konsultowane z przedstawicielami Komisji Europejskiej, według których dyrektywa daje krajom członkowskim prawo dowolnego kształtowania zakresu podmiotów do wydawania ww. instrumentu płatniczego. W związku z powyższym art. 3 ust. 2 ustawy stanowi, że „wydawcami pieniądza elektronicznego mogą być wyłącznie banki”. Stąd też w projektowanej ustawie brak jest zasad tworzenia, funkcjonowania i nadzoru nad instytucjami pieniądza elektronicznego.

Narodowy Program Partnerstwa dla Członkostwa w obszarze „Unia Gospodarcza i Walutowa”, priorytet 11.4 przewiduje konieczność implementacji Zalecenia Komisji Europejskiej nr 97/489/WE z dnia 30 lipca 1997 r. dotyczącego transakcji z użyciem elektronicznych instrumentów płatniczych, zwłaszcza między wydawcą a posiadaczem. Ponadto Stanowisko Negocjacyjne Polski w obszarze „Swoboda przepływu kapitału”, część II, D Płatności elektroniczne stwierdza, iż Polska *deklaruje, że będzie czynić starania, aby stopniowo dostosowywać istniejące w Polsce rozwiązania w tym zakresie do zaleceń unijnych.*

Konkludując, należy uznać, że całość projektu ustawy powinna być uznana za regulację dostosowującą prawo polskie do prawa wspólnotowego. Przemawia za tym w szczególności fakt, że projekt ustawy reguluje kwestie nowe, nie objęte innym aktem prawnym. Także wzgląd na bezpieczeństwo użytkowników elektronicznych instrumentów płatniczych wpłynął na konieczność przyjęcia odrębnej regulacji prawnej, która jest zgodna z rozwiązaniami w tym zakresie obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej.

TABELA ZBIEŻNOŚCI

Przepis Zalecenia 97/489/EC	Implementacja przepisów UE w projektowanej ustawie
Art. 1 ust 1 zalecenie odnosi się do następujących transakcji: a) przelewy, inne niż zlecone i realizowane przez instytucje finansowe, realizowane przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego;	Art. 1 ust. 1 1. Ustawa reguluje zasady wydawania i używania elektronicznych instrumentów płatniczych oraz zasady wydawania i zarządzania pieniądzem elektronicznym. 2. Ustawy nie stosuje się do elektronicznych instrumentów płatniczych używanych przez banki dla realizowania wzajemnych płatności w międzybankowych systemach rozliczeniowych.
Art. 1 ust. 1 b) wypłacanie gotówki przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego oraz ładowanie (i zmniejszanie wartości) instrumentu pieniądza elektronicznego, korzystając z bankomatów jednofunkcyjnych lub bankomatów wielofunkcyjnych oraz w siedzibie wydawcy lub instytucji, która na podstawie umowy akceptuje instrument płatniczy,	Art. 2 pkt 3 i 7 3) elektroniczny instrument płatniczy – każdy instrument, w tym z dostępem do środków pieniężnych na odległość, umożliwiający posiadaczowi dokonywanie operacji przy użyciu elektronicznych nośników informacji, w szczególności karta płatnicza, instrument pieniądza elektronicznego lub inny instrument umożliwiający elektroniczną identyfikację posiadacza, 7) operacja – wypłata gotówki, wydanie polecenia przelewu, polecenia zapłaty lub dokonanie zapłaty przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego,
Art. 1 ust 2. Z wyłączeniem paragrafu 1, Artykuł 4 (l), drugi i trzeci ustęp Artykułu 5 (b), Artykuł 6, Artykuł 7 (2) (c), (d) oraz pierwszy ustęp (e). Artykuł 8 (l), (2) i (3) oraz Artykuł 9 (2) nie mają zastosowania do transakcji realizowanych przy pomocy instrumentu pieniądza elektronicznego. Jednakże, jeżeli instrument pieniądza elektronicznego jest wykorzystywany do ładowania (i zmniejszania) stanu wartości na nim zapisanej poprzez zdalny dostęp do rachunku posiadacza, niniejsze zalecenie stosuje się w całości.	Przyjęte w ustawie rozwiązania są zgodne z Zaleceniem. Specyficznym regulacjom odnoszącym się do kart płatniczych, instrumentu pieniądza elektronicznego oraz innego instrumentu umożliwiającego elektroniczną identyfikację posiadacza, poświęcone są odrębne przepisy ustawy. Natomiast regulacje odnoszące się do wszystkich elektronicznych instrumentów płatniczych zawarte są w Rozdziale I Przepisy ogólne.
Art. 1 ust 3. Zalecenie nie ma zastosowania do: (a) płatności czekami; (b) funkcji gwarancyjnej niektórych kart w powiązaniu z płatnościami czekami.	Projektowanej ustawy nie stosuje się do płatności czekami oraz funkcji gwarancyjnej niektórych kart w powiązaniu z płatnościami czekami. Do płatności czekami mają zastosowanie przepisy z ustawy z 28 kwietnia 1936 r. – Prawo czekowe /Dz.U. z 1936 r. Nr 37, poz. 283, z 1997 r. Nr 88, poz. 554/.

Art. 2 Definicje Dla celów mniejszego zalecenia stosuje się następujące definicje: (a) „elektroniczny instrument płatniczy”, oznacza instrument umożliwiający swojemu posiadaczowi realizowanie transakcji wymienionych w artykule 1(1). Dotyczy to zarówno instrumentów płatniczych o zdalnym dostępie oraz instrumentów pieniądza elektronicznego;	Art. 2 zawiera ustawowe definicje pojęć, w tym elektronicznego instrumentu płatniczego. 3) elektroniczny instrument płatniczy – każdy instrument, w tym z dostępem do środków pieniężnych na odległość, umożliwiający posiadaczowi dokonywanie operacji przy użyciu elektronicznych nośników informacji, w szczególności karta płatnicza, instrument pieniądza elektronicznego lub inny instrument umożliwiający elektroniczną identyfikację posiadacza,
Art. 2 lit. b) (b) „instrument płatniczy o zdalnym dostępie” oznacza instrument umożliwiający posiadaczowi dostęp do środków pieniężnych utrzymywanych na jego rachunku w instytucji, przez co możliwa jest realizacja płatności na rzecz beneficjenta, i zwykle wymagany jest kod identyfikacji osobistej i/lub jakiegokolwiek inny podobny dowód tożsamości. Dotyczy to szczególnie kart płatniczych (bez względu na to czy są to karty kredytowe, debetowe, debetowe z odroczoną płatnością lub karty obciążeniowe typu <i>charge</i>) oraz aplikacji bankowości telefonicznej i domowej (phone and home-banking);	Nie ma odrębnej definicji instrumentu o zdalnym dostępie. Art. 2 pkt 5 przyjmuje definicję karty płatniczej zawartą w art. 4 pkt 4 ustawy – Prawo bankowe 4) karta płatnicza – karta identyfikująca wydawcę i upoważnionego posiadacza, uprawniająca do wypłaty gotówki lub dokonywania zapłaty, a w przypadku karty wydanej przez bank lub instytucję ustawowo upoważnioną do udzielenia kredytu – także do dokonywania wypłaty gotówki i zapłaty z wykorzystaniem kredytu.
Art. 2 lit. c) (c) „instrument pieniądza elektronicznego” oznacza ponownie ładowalny instrument płatniczy inny niż instrument płatniczy o zdalnym dostępie, bez względu na to, czy jest to karta przedpłacona, czy pamięć komputera, w której jednostki wartości są przechowywane elektronicznie, umożliwiający swojemu posiadaczowi realizację transakcji wymienionych w artykule 1(1);	Art. 2 pkt 4 4) instrument pieniądza elektronicznego – urządzenie elektroniczne, na którym jest przechowywany pieniądz elektroniczny, w szczególności: karta elektroniczna zasilana do określonej wartości, dysk twardy komputera,

Art. 2 lit. e) (d) „wydawca” oznacza osobę, która w ramach swojej działalności gospodarczej, udostępnia innej osobie instrument płatniczy na podstawie zawartej z nią umowy;	Art. 3 1. Wydawcami elektronicznych instrumentów płatniczych, z zastrzeżeniem ust. 2, mogą być wyłącznie: 1) bank, 2) podmiot nie będący bankiem, który zawarł z bankiem umowę na wykonywanie zobowiązań powstałych na podstawie umów o elektroniczny instrument płatniczy. 2. Wydawcami pieniądza elektronicznego mogą być wyłącznie banki. Udostępnienie elektronicznych instrumentów płatniczych następuje na podstawie umowy art. 9, art. 29 i art. 34.
Art. 2 lit. f) (f) „posiadacz” oznacza osobę, która na podstawie umowy zawartej pomiędzy nią a wydawcą, jest w posiadaniu instrumentu płatniczego.	Art. 2 pkt 11 9) posiadacz - osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, której przepisy prawa przyznają zdolność prawną, uprawniona na podstawie umowy o elektroniczny instrument płatniczy do dokonywania w swoim imieniu i na swoją rzecz operacji określonych w umowie,

Art. 3 Minimum informacji zawartych w warunkach umowy dotyczącej wydawania i użytkowania elektronicznego instrumentu płatniczego. Art. 3 ust. 1. Przy podpisaniu umowy lub w dowolnym innym momencie poprzedzającym wydanie instrumentu płatniczego, wydawca powiadamia posiadacza o umownych warunkach (zwanym dalej „warunkami”) regulujących wydawanie i użytkowanie elektronicznego instrumentu płatniczego. Warunki wskazują prawo, któremu umowa podlega.	Art. 4 ust. 4 Umowa o elektroniczny instrument płatniczy powinna co najmniej określać: 1) strony umowy, 2) rodzaj udostępnianego elektronicznego instrumentu płatniczego i urządzeń, z których może korzystać posiadacz, dokonując operacji przy użyciu tego instrumentu, 3) rodzaje operacji możliwych do dokonania przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego, 4) terminy wykonywania przez wydawcę zleceń posiadacza, 5) określenie ograniczeń w dokonywaniu operacji, chyba że strony nie przewidują ograniczeń, 6) terminy wykonywania przez posiadacza zobowiązań z tytułu operacji dokonanych przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego oraz z tytułu należnych wydawcy opłat i prowizji lub spłaty należności, 7) rodzaje ponoszonych opłat i prowizji oraz tryb dokonywania ich zmian, 8) zasady rozliczeń z tytułu operacji w walutach obcych oraz wskazanie stosowanych kursów walut, 9) zasady obliczania odsetek, w przypadku gdy użycie elektronicznego instrumentu płatniczego prowadzi do powstania zobowiązania wobec wydawcy, 10) zasady i tryb składania oraz rozpatrywania reklamacji, 11) okres na jaki została zawarta i warunki jej przedłużenia, 12) sposób i termin wypowiedzenia warunków umowy przez wydawcę. Kwestie powiadamiania posiadacza o umownych warunkach regulują przepisy ogólne Kodeksu cywilnego art. 61 K.c., a w szczególności art. 385 i nast. K.c.
--	---

Art. 3 ust. 2 2. Warunki opracowane są w formie pisemnej, włączając, tam gdzie jest to stosowne, formę elektroniczną, zapisane są łatwo zrozumiałymi słowami i w zrozumiałej formie, są dostępne co najmniej w oficjalnym języku lub językach Państwa Członkowskiego, w którym elektroniczny instrument płatniczy jest oferowany.	Art. 4 ust. 1, 2 i 3 1. Umowa o elektroniczny instrument płatniczy pomiędzy wydawcą a posiadaczem powinna być zawarta w formie pisemnej. Wymóg formy pisemnej nie dotyczy umowy o instrument pieniądza elektronicznego na okaziciela. 2. Oświadczenia woli złożone w związku z zawarciem lub wykonywaniem umowy o elektroniczny instrument płatniczy mogą być wyrażone za pomocą elektronicznych nośników informacji. Dokumenty związane z takimi oświadczeniami mogą być sporządzane na elektronicznych nośnikach informacji, jeżeli dokumenty te będą w należyty sposób utrwalone, zabezpieczone i przechowywane. 3. Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, uznaje się, że czynność dokonana w formie, o której mowa w ust. 2, spełnia wymagania formy pisemnej także wtedy, gdy forma pisemna została zastrzeżona pod rygorem nieważności.
Art. 3 ust. 3 lit. a) 3. Warunki zawierają co najmniej następujące informacje: (a) opis elektronicznego instrumentu płatniczego, zawierający, gdzie należy, techniczne wymagania dotyczące autoryzowanego sprzętu używanego przez posiadacza do łączności, oraz sposób jego użytkowania, łącznie z zastosowanymi limitami finansowymi, jeżeli takie są;	Art. 4 ust. 4 pkt 2 i 5 4. Umowa o instrument pieniądza elektronicznego powinna określać w szczególności: 2) rodzaj udostępnianego elektronicznego instrumentu płatniczego i urządzeń, z których może korzystać posiadacz, dokonując operacji przy użyciu tego instrumentu, 5) określenie ograniczeń w dokonywaniu operacji, chyba że strony nie przewidują ograniczeń, Art. 30 pkt 3 i 5 Bank: 3) ustala zasady postępowania posiadacza w związku ze zleceniem dokonywania operacji oraz korzystania z innych usług określonych w umowie, 5) ustala maksymalną kwotę pojedynczego zlecenia lub termin i częstotliwość dokonywania operacji, jeżeli będą one wymagały ograniczeń, Art. 35 pkt 1 Umowa o instrument pieniądza elektronicznego powinna także określać: wymagania dotyczące urządzeń, niezbędnych do udostępniania posiadaczowi instrumentu pieniądza elektronicznego,

Art. 3 ust. 3 lit. b)

(b) opis obowiązków i odpowiedzialności, odpowiednio posiadacza i wydawcy; wraz z opisem odpowiednich kroków, jakie posiadacz musi podjąć, aby zabezpieczyć elektroniczny instrument płatniczy oraz elementy (jak numer identyfikacji osobistej, lub inny kod) umożliwiające jego użytkowanie;

Art. 4 ust. 4 wymienia jakie elementy treściowe powinna zawierać umowa o elektroniczny instrument płatniczy /vide opis do art. 3 Zalecenia/.

Ponadto regulacjom odnoszącym się do obowiązków i odpowiedzialności wydawcy i posiadacza poszczególnych elektronicznych instrumentów płatniczych zostały poświęcone odrębne przepisy ustawy. I tak np.

Art. 10

Posiadacz jest obowiązany do:

- 1) szczególnie starannego przechowywania karty płatniczej i ochrony kodu identyfikacyjnego,
- 2) nieprzechowywania karty płatniczej razem z kodem identyfikacyjnym,
- 3) niezwłocznego zgłoszenia wydawcy o utracie lub zniszczeniu karty płatniczej,
- 4) nieudostępniania karty płatniczej i kodu identyfikacyjnego osobom nieuprawnionym.

Art. 17

1. Wydawca jest obowiązany przyjmować przez całą dobę zgłoszenia posiadaczy o utracie lub zniszczeniu karty płatniczej, dokonywane przy wykorzystaniu dostępnych środków komunikowania. Wydawca jest obowiązany rejestrować przyjęte zgłoszenia, ze wskazaniem daty oraz godziny i minuty przyjęcia zgłoszenia.
2. Wydawca dostarcza posiadaczowi potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia.

Art. 20

Wydawca jest obowiązany do wprowadzenia wewnętrznych procedur tworzenia i udostępniania kodu identyfikacyjnego uniemożliwiających poznanie kodu przez osoby nieuprawnione.

Art. 31 ust. 1

1. Posiadacz jest obowiązany do nieujawniania zasad działania oprogramowania banku, z którego korzysta oraz udostępnionych i nadanych przez bank kodów identyfikacyjnych.

Art. 3 ust. 3 lit. c) (c) tam, gdzie ma to zastosowanie, termin, w którym rachunek posiadacza zostanie obciążony lub uznany, łącznie z datą waluty lub, jeżeli posiadacz nie posiada rachunku u wydawcy, termin, w którym zostanie wystawiona faktura;	Art. 4 ust. 4 pkt 4 i 6 4. Umowa o elektroniczny instrument płatniczy powinna określać w szczególności: 4) terminy wykonywania przez wydawcę zleceń posiadacza, 6) terminy wykonywania przez posiadacza zobowiązań z tytułu operacji dokonanych przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego oraz z tytułu należnych wydawcy opłat i prowizji lub spłaty należności,
Art. 3 ust. 3 lit. d) (d) rodzaje wszelkich opłat ponoszonych przez posiadacza. A zwłaszcza następujące szczegóły dotyczące opłat: - kwota każdej opłaty początkowej i opłaty rocznej, - wszelkie opłaty i prowizje płacone przez posiadacza na rzecz wydawcy za poszczególne rodzaje transakcji, - wszelkie stopy procentowe, łącznie z przyjętym sposobem ich obliczania;	Art. 4 ust. 4 pkt 7, 8 i 9 4. Umowa o elektroniczny instrument płatniczy powinna określać w szczególności: 7) rodzaje ponoszonych opłat i prowizji oraz tryb dokonywania ich zmian, 8) zasady rozliczeń z tytułu operacji w walutach obcych oraz wskazanie stosowanych kursów walut, 9) zasady obliczania odsetek, w przypadku gdy użycie elektronicznego instrumentu płatniczego prowadzi do powstania zobowiązania wobec wydawcy, Art. 8 Wydawca elektronicznego instrumentu płatniczego obowiązany jest ogłaszać w miejscu prowadzenia działalności lub przy użyciu innych środków publicznego komunikowania, w sposób ogólnie dostępny: 1) stosowane stawki oprocentowania, 2) stawki prowizji oraz wysokość pobieranych opłat. Ustawa pomija bardziej szczegółowe kwestie związane z obliczeniami stóp procentowych, gdyż zostały one skonsumowane przez rządowy projekt ustawy o kredycie konsumenckim.

Art. 3 ust. 3 lit. e) (e) okres, w ciągu którego dana transakcja może zostać zakwestionowana przez posiadacza oraz wskazanie dostępnych dla posiadacza procedur odszkodowawczych i procedur reklamacyjnych, oraz sposobu dostępu do nich.	Art. 4 ust. 4 pkt 10 4. Umowa o elektroniczny instrument płatniczy powinna określać w szczególności: 10) zasady i tryb składania oraz rozpatrywania reklamacji, Art. 22 1. Posiadacz zobowiązany jest zgłosić wydawcy stwierdzone niezgodności w zestawieniu operacji, o którym mowa w art. 19, a w szczególności dotyczących: 1) kwestionowanych operacji ujętych w zestawieniu, 2) braku obciążenia operacjami dokonanyymi przez posiadacza, 3) błędów lub innych nieprawidłowości w prowadzeniu rachunku. w terminie określonym w umowie o kartę płatniczą, który nie może być krótszy niż 7 dni od dnia otrzymania zestawienia, 2. Posiadacz obowiązany jest niezwłocznie zgłosić wydawcy nieotrzymanie zestawienia operacji w ustalonym terminie 3. Reklamacje posiadacza zgłoszone stosownie do postanowień ust.1 i 2, powinny być rozpatrzone niezwłocznie.
Art. 3 ust. 4 lit. a) 4. Jeżeli elektroniczny instrument płatniczy można wykorzystać do transakcji przeprowadzanych za granicą (poza krajem wydania/afiliacji), posiadaczowi przysługują dodatkowo następujące informacje: (a) informacje o wysokości wszelkich prowizji i opłat pobieranych za transakcje walutowe, łącznie z kursami walutowymi; b) bazowy (referencyjny) kurs walutowy, stosowany do przeliczenia transakcji walutowych, łącznie z odpowiednią datą ustalenia tego kursu.	Art. 4 ust. 4 pkt 8 4. Umowa o elektroniczny instrument płatniczy powinna określać w szczególności: 8) zasady rozliczeń z tytułu operacji w walutach obcych oraz wskazanie stosowanych kursów walut,

Art. 4 ust 1. lit. a), b) Wydawca informuje posiadacza o transakcjach zrealizowanych przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego. Informacja ta, sporządzona w formie pisemnej, włączając, tam gdzie to stosowne, formę elektroniczną, w jasny i zrozumiały sposób, powinna zawierać co najmniej: (a) odniesienie umożliwiające posiadaczowi identyfikację transakcji, łącznie z, tam gdzie jest to stosowne, informacją dotyczącą akceptanta, u którego transakcja miała miejsce; (b) kwotę transakcji, jaką obciążono rachunek posiadacza w walucie rozliczeniowej, i tam gdzie ma to zastosowanie, kwotę w walucie zagranicznej;	Art. 19 Wydawca udostępnia posiadaczowi zestawienia operacji dokonanych przy użyciu karty płatniczej, a także obciążeń z tego tytułu oraz z tytułu należnych wydawcy prowizji i opłat, w sposób i terminach określonych w umowie o kartę płatniczą. Termin ten nie może być dłuższy niż okres jednego miesiąca. Art. 30 pkt 6 Bank: 6) udostępnia posiadaczowi informacje o dokonanych operacjach i zrealizowanych z tego tytułu rozliczeniach oraz pobranych opłatach i prowizjach, w terminach i w sposób określony w umowie, Art. 41 ust. 2 2. Bank umożliwia posiadaczowi, za pomocą udostępnionego instrumentu pieniądza elektronicznego, zweryfikowanie co najmniej pięciu ostatnich operacji zrealizowanych przy użyciu tego instrumentu oraz stanu środków pozostających i przechowywanych w instrumencie pieniądza elektronicznego. Art. 2 pkt 11 Użyte w ustawie określenia oznaczają: 11) zestawienie operacji - wykaz operacji dokonanych przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego w okresie rozliczeniowym, przyjętym przez wydawcę do rozliczenia z posiadaczem z tytułu dokonanych operacji oraz należnych wydawcy opłat i prowizji, udostępniany posiadaczowi po zakończeniu okresu rozliczeniowego.
Art. 4 ust. 1 lit. c) (c) kwotę wszelkich prowizji i opłat stosowanych do danego typu transakcji. Ponadto wydawca informuje posiadacza o kursie walutowym stosowanym do przeliczenia transakcji zawieranych w walucie zagranicznej.	Art. 4 ust. 4 pkt 7 i 8 4. Umowa o elektroniczny instrument płatniczy powinna określać w szczególności: 7) rodzaje ponoszonych opłat i prowizji oraz tryb dokonywania ich zmian, 8) zasady rozliczeń z tytułu operacji w walutach obcych oraz wskazanie stosowanych kursów walut,

Art. 4 ust. 2 2. Wydawca instrumentu pieniądza elektronicznego umożliwia posiadaczowi zweryfikowanie ostatnich pięciu transakcji zrealizowanych przy użyciu tego instrumentu oraz stanu środków pozostających i przechowywanych w instrumencie.	Art. 41 ust. 2 2. Bank umożliwia posiadaczowi, za pomocą udostępnionego instrumentu pieniądza elektronicznego, zweryfikowanie co najmniej pięciu ostatnich operacji zrealizowanych przy użyciu tego instrumentu oraz stanu środków pozostających i przechowywanych w instrumencie pieniądza elektronicznego.
Art. 5 lit. a) Obowiązki posiadacza. Posiadacz: (a) użytkuje elektroniczny instrument płatniczy zgodnie z warunkami wydawania i użytkowania instrumentu płatniczego; w szczególności posiadacz podejmuje wszelkie właściwe kroki w celu zabezpieczenia elektronicznego instrumentu płatniczego, oraz takich elementów jak osobisty numer identyfikacyjny lub inny kod, umożliwiających jego użytkowanie;	Art. 10 1. Posiadacz zobowiązany jest do: 1) szczególnie starannego przechowywania karty płatniczej i ochrony kodu identyfikacyjnego, 2) nie przechowywania karty płatniczej wraz z kodem identyfikacyjnym, 3) niezwłocznego zawiadomienia wydawcy o utracie lub zniszczeniu karty płatniczej, 4) nieudostępniania karty płatniczej i kodu identyfikacyjnego osobom nieuprawnionym. Art. 31 ust. 1 1) Posiadacz zobowiązany jest do nieujawniania zasad działania oprogramowania banku, z którego korzysta oraz udostępnionych i nadanych przez bank kodów identyfikacyjnych.

Art. 5 lit. b) (b) zawiadamia wydawcę (lub jednostkę przez niego wskazaną) natychmiast po stwierdzeniu: - utraty lub kradzieży elektronicznego instrumentu płatniczego lub elementów umożliwiających jego użytkowanie, - zapisania na jego rachunku jakiegokolwiek nie zaakceptowanej przez niego transakcji, - jakiegokolwiek błędu lub nieprawidłowości w prowadzeniu tego rachunku przez wydawcę;	Art. 10 Posiadacz jest obowiązany do: 1) szczególnie starannego przechowywania karty płatniczej i ochrony kodu identyfikacyjnego, 2) nieprzechowywania karty płatniczej razem z kodem identyfikacyjnym, 3) niezwłocznego zgłoszenia wydawcy o utracie lub zniszczeniu karty płatniczej, 4) nieudostępniania karty płatniczej i kodu identyfikacyjnego osobom nieuprawnionym. Art. 22 ust. 1 i 2 1. Posiadacz zobowiązany jest zgłosić wydawcy stwierdzone niezgodności w zestawieniu operacji, o którym mowa w art. 19, a w szczególności dotyczących: 1) kwestionowanych operacji ujętych w zestawieniu, 2) braku obciążenia operacjami dokonanymi przez posiadacza, 3) błędu lub innych nieprawidłowości w prowadzeniu rachunku. w terminie określonym w umowie o kartę płatniczą, który nie może być krótszy niż 7 dni od dnia otrzymania zestawienia. 2. Posiadacz jest obowiązany niezwłocznie zgłosić wydawcy nieotrzymanie zestawienia operacji w ustalonym terminie. Art. 33 Posiadacz zgłasza bankowi zastrzeżenia do udostępnianych informacji, o których mowa w art. 30 pkt 6 w sposób i terminach określonych w umowie. Przepisy art. 22 stosuje się odpowiednio. Art. 40 Posiadacz zawiadamia niezwłocznie bank o utracie pieniądza elektronicznego w trybie określonym w umowie.
---	---

Art. 5 lit. c) (c) nie zapisuje swojego osobistego numeru identyfikacyjnego lub innego kodu w sposób łatwy do rozpoznania, a zwłaszcza na elektronicznym instrumencie płatniczym, ani na żadnej innej rzeczy, którą przechowuje bądź nosi razem z elektronicznym instrumentem płatniczym;	Art. 10 pkt 1, 2 i 4 Posiadacz jest obowiązany do: 1) szczególnie starannego przechowywania karty płatniczej i ochrony kodu identyfikacyjnego, 2) nieprzechowywania karty płatniczej wraz z kodem identyfikacyjnym, 4) nieudostępniania karty płatniczej i kodu identyfikacyjnego osobom nieuprawnionym.
Art. 5 lit. d) (d) nie odwołuje zlecenia złożonego przez niego za pomocą elektronicznego instrumentu płatniczego, z wyjątkiem sytuacji, kiedy w czasie złożenia zlecenia kwota nie została określona.	Art. 16 Zapłata dokonana przy użyciu karty płatniczej jest nieodwołalna. Art. 32 Zlecenia posiadacza dotyczące dokonania operacji przez bank mogą zostać odwołane tylko przed ich wykonaniem.
Art. 6 Odpowiedzialność posiadacza. 1. Do momentu zawiadomienia posiadacz ponosi straty będące konsekwencją utraty lub kradzieży elektronicznego instrumentu płatniczego do wysokości limitu, który nie może przekroczyć 150 EURO, chyba że wykazał on rażące niedbalstwo z naruszeniem odpowiednich postanowień Artykułu 5 (a), (b) lub (c), lub działał oszukańczo, w którym to przypadku wymieniony limit nie ma zastosowania;	Art. 23 ust. 2 i 4 2. Posiadacza obciążają operacje dokonane z użyciem utraconej karty płatniczej do czasu zgłoszenia wydawcy jej utraty. Operacje te obciążają posiadacza do kwoty stanowiącej równowartość 150 EURO z złotych chyba, że do operacji doszło z winy posiadacza, w szczególności gdy nie dopełnił obowiązków określonych w art. 10 lub 22. Postanowienia umowne mniej korzystne dla posiadacza są nieważne. 4. Posiadacza nie obciążają operacje przeprowadzone po zgłoszeniu, o którym mowa w art. 17, chyba że do operacji doszło z jego winy.
Art. 6 ust. 2 2. Od momentu zawiadomienia przez posiadacza wydawcy (lub jednostki przez niego wskazanej) zgodnie z wymogiem Artykułu 5 (b), z wyjątkiem sytuacji kiedy działał oszukańczo, posiadacz nie ponosi odpowiedzialności za straty powstałe w konsekwencji utraty lub kradzieży jego elektronicznego instrumentu płatniczego.	Art. 23 ust. 4 4. Posiadacz nie odpowiada za operacje przeprowadzone po dokonaniu zgłoszenia, o którym mowa w art. 17, chyba że szkoda nastąpiła z jego winy.

Art. 6 ust. 3 4. Z wyłączeniem paragrafów 1 i 2, posiadacz nie ponosi odpowiedzialności, jeżeli instrument płatniczy został wykorzystany bez fizycznego przedstawienia lub elektronicznej identyfikacji. Użycie poufnego kodu lub innego podobnego dowodu tożsamości nie jest samo w sobie wystarczającą przesłanką do spowodowania odpowiedzialności posiadacza.	Art. 23 ust. 5 i 6 5. Posiadacza nie obciążają operacje, z zastrzeżeniem ust. 6, jeżeli karta płatnicza została wykorzystana bez fizycznego przedstawienia i elektronicznej identyfikacji posiadacza lub złożenia przez niego podpisu na dokumencie obciążeniowym. Użycie kodu identyfikacyjnego nie wystarcza do obciążenia posiadacza. 6. Posiadacza obciążają operacje dokonane za pośrednictwem internetu, mimo iż karta płatnicza została wykorzystana bez fizycznego przedstawienia, z zastrzeżeniem art. 6.
Art. 7 ust. 1 Obowiązki wydawcy 1. Wydawca może zmienić warunki umowy pod warunkiem dostarczenia posiadaczowi odpowiedniego indywidualnego zawiadomienia o takiej zmianie, umożliwiając mu wycofanie się z umowy. Przewiduje się okres nie krótszy niż jeden miesiąc, po upływie którego uznaje się, że jeżeli posiadacz nie wycofał się z umowy to oznacza to akceptację warunków umowy. Jednakże każda istotna zmiana bieżącej stopy procentowej nie podlega postanowieniom pierwszego punktu i staje się obowiązująca od daty wymienionej w publikacji takiej zmiany. W takim przypadku, bez naruszania prawa posiadacza do wycofania się z umowy, wydawca jak najszybciej poinformuje o tej zmianie każdego posiadacza.	Art. 4 ust. 4 pkt 12 i ust. 5 4. Umowa o elektroniczny instrument płatniczy powinna określać w szczególności: 12) sposób i termin wypowiedzenia warunków umowy przez wydawcę. 5. Termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 12, nie może być krótszy niż miesiąc, z zastrzeżeniem art. 13.
Art. 7 ust. 2 lit. a) 2. Wydawca (a) nie ujawnia osobistego numeru identyfikacyjnego posiadacza lub innego kodu nikomu innemu poza samym posiadaczem;	Art. 20 Wydawca jest obowiązany do wprowadzenia wewnętrznych procedur tworzenia i udostępniania kodu identyfikacyjnego uniemożliwiających poznanie kodu przez osoby nieuprawnione.
Art. 7 ust. 2 lit. b) (b) nie wysyła nie zamówionego elektronicznego instrumentu płatniczego, z wyjątkiem sytuacji, w której wysyłany instrument płatniczy zastępuje ten, posiadany już przez posiadacza;	Obowiązek ten regulują odrębne przepisy dotyczące ochrony konsumenta zawarte w ustawie z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271), w szczególności jej art. 15 Art. 15 Spełnienie świadczenia niezamówionego przez konsumenta następuje na ryzyko przedsiębiorcy i nie nakłada na konsumenta żadnych zobowiązań.

Art. 7 ust. 2 lit. c) (c) przechowuje wewnętrzne zapisy transakcji przez dostatecznie długi czas, aby umożliwić prześledzenie oraz poprawienie błędów w transakcjach, o których mowa w Artykule (l);	Zasady i tryb przechowywania dokumentów potwierdzających dokonanie operacji regulują przepisy ustawy z dnia 29.09.1994r. o rachunkowości (Dz.U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.)
Art. 7 ust. 2 lit. d) (d) zapewnia dostęp do odpowiednich środków umożliwiających posiadaczowi dokonanie zawiadomienia, o którym mowa w Artykule 5 (b). Jeżeli zawiadomienie jest składane przez telefon, wydawca (lub jednostka przez niego wskazana) dostarcza posiadaczowi potwierdzenie, że takie zawiadomienie zostało przez niego złożone;	Art. 17 1. Wydawca jest obowiązany przyjmować przez całą dobę zgłoszenia posiadaczy o utracie lub zniszczeniu karty płatniczej, dokonywane przy wykorzystaniu dostępnych środków komunikowania. Wydawca jest obowiązany rejestrować przyjęte zgłoszenia, ze wskazaniem daty oraz godziny i minuty przyjęcia zgłoszenia. 2. Wydawca dostarcza posiadaczowi potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia.
Art. 7 ust. 2 lit. e) (e) dowodzi, w każdym sporze z posiadaczem, dotyczącym transakcji, o której mowa w Artykule 1 (l), bez uszczerbku dla jakiegokolwiek dowodu przeciwnego, przedstawionego przez posiadacza, że transakcja: - została właściwie zarejestrowana i zaksięgowana; - nie została wadliwie przeprowadzona na skutek awarii technicznej lub innej usterki.	Nie ma szczegółowej regulacji, gdyż kwestie dowodów dopuszczonych przez prawo, służących do udowodnienia twierdzeń określa ustawa z dnia – 17.11.1964r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. N. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.).
Art. 8 ust. 1 lit. a) Odpowiedzialność wydawcy 1. Na podstawie artykułów 5, 6 i 7 (2) (a) i (e) wydawca ponosi odpowiedzialność za: (a) niewykonanie lub wadliwe wykonanie transakcji posiadacza, o których mowa w Artykule 1 (l), nawet jeżeli transakcja jest inicjowana przy użyciu urządzeń/terminali lub przy pomocy sprzętu, który nie znajduje się pod bezpośrednią lub wyłączną kontrolą wydawcy, pod warunkiem, że transakcja nie jest inicjowana przy użyciu urządzeń/terminali lub przy pomocy sprzętu, który nie został zatwierdzony przez wydawcę do użytkowania;	Art. 6 1. Posiadacza nie można obciążyć za operacje dokonane przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego, których zlecenia nie potwierdził, z zastrzeżeniem art. 23 ust.1 i art. 31 ust. 2. 2. Sposób potwierdzania, o którym mowa w ust. 1, określa umowa o elektroniczny instrument płatniczy. Nadto problem odpowiedzialności rozstrzygają przepisy Kodeksu cywilnego, w szczególności art. 476 – 486.

Art. 8 ust. 1 lit. b) (b) Transakcje nie zaakceptowane przez posiadacza, jak również jakiegokolwiek błędy lub nieprawidłowości, które mogą być przypisane wydawcy w prowadzeniu rachunku posiadacza.	Art. 6 1. Posiadacza nie można obciążyć za operacje dokonane przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego, których zlecenia nie potwierdził, z zastrzeżeniem art. 23 ust.1 i art. 31 ust. 2. 2. Sposób potwierdzania, o którym mowa w ust. 1, określa umowa o elektroniczny instrument płatniczy.
---	---

Art. 8 ust. 2 lit a), b)

2. Nie naruszając paragrafu 3, odpowiedzialności wydawcy, o której mowa w paragrafie 1, wyraża się w kwocie składającej się z:
- (a) kwoty nie przeprowadzonej, lub wadliwie przeprowadzonej transakcji, oraz, jeżeli występują, należnych odsetek;
 - (b) sumy wymaganej do przywrócenia stanu środków posiadacza, do poziomu jaki był przed zrealizowaniem nieautoryzowanej transakcji.

Art. 36

W umowie o instrument pieniądza elektronicznego nie można ograniczyć odpowiedzialności banku wobec posiadacza za utratę pieniądza elektronicznego lub szkodę wynikłą wskutek nieprawidłowego wykonania operacji zleconych przez posiadacza, jeżeli przyczyną utraty pieniądza elektronicznego lub nieprawidłowego wykonania operacji będzie wadliwe funkcjonowanie urządzenia, na którego używanie bank wyraził zgodę.

Art. 42 ust. 1 i 2

1. Odpowiedzialność banku wobec posiadacza, wynikająca z umowy o instrument pieniądza elektronicznego, ograniczona jest do wartości pieniądza elektronicznego nabytego przez posiadacza.
2. Umowa o instrument pieniądza elektronicznego może odpowiedzialność banku wobec posiadacza rozszerzyć ponad ograniczenie wynikające z ust. 1.

Przepisy Kodeksu cywilnego, np. :

Art. 361

§ 1. Zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła.

§ 2. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkody mu nie wyrządzone.

Art. 415

Kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę obowiązany jest do jej naprawienia.

Art. 471

Dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Art. 8 ust. 3 3. Dalsze konsekwencje finansowe, a szczególnie konsekwencje dotyczące wysokości szkody, za którą odszkodowanie ma być wypłacone, są ponoszone przez wydawcę zgodnie z prawem właściwym dla umowy zawartej pomiędzy wydawcą a posiadaczem.	Art. 361 Kodeksu cywilnego § 1. Zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. § 2. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkody mu nie wyrządzono.
Art. 8 ust. 4 4. Wydawca ponosi odpowiedzialność względem posiadacza instrumentu pieniądza elektronicznego za utraconą kwotę wartości przechowywanej w tym instrumencie oraz za wadliwe wykonanie transakcji posiadacza, jeżeli utrata lub wadliwe wykonanie jest skutkiem nieprawidłowego funkcjonowania instrumentu, sprzętu/terminalu, lub jakiegokolwiek innego, zatwierdzonego do użytkowania, wyposażenia, o ile nieprawidłowe funkcjonowanie nie było spowodowane przez posiadacza, świadomie lub z naruszeniem Artykułu 3 (3) (a).	Art. 36 W umowie o instrument pieniądza elektronicznego nie można ograniczyć odpowiedzialności banku wobec posiadacza za utratę pieniądza elektronicznego lub szkodę wynikłą wskutek nieprawidłowego wykonania operacji zleconych przez posiadacza, jeżeli przyczyną utraty pieniądza elektronicznego lub nieprawidłowego wykonania operacji będzie wadliwe funkcjonowanie urządzenia, na którego używanie bank wyraził zgodę. Art. 42 ust. 1 i 2 1. Odpowiedzialność banku wobec posiadacza, wynikająca z umowy o instrument pieniądza elektronicznego, ograniczona jest do wartości pieniądza elektronicznego nabytego przez posiadacza. 2. Umowa o instrument pieniądza elektronicznego może odpowiedzialność banku wobec posiadacza rozszerzyć ponad ograniczenie wynikające z ust. 1.
Art. 9 ust. 1 Zawiadomienie 1. Wydawca (lub wskazana przez niego jednostka), udostępnia środki służące posiadaczowi do złożenia, w dowolnym czasie dnia lub nocy, zawiadomienia o zagubieniu lub kradzieży jego elektronicznego instrumentu płatniczego.	Art. 17 1. Wydawca obowiązany jest przyjmować przez całą dobę zgłoszenia posiadaczy o utracie lub zniszczeniu karty płatniczej, dokonywane przy wykorzystaniu dostępnych środków komunikowania. Wydawca jest obowiązany rejestrować przyjęte zgłoszenia, ze wskazaniem daty oraz godziny i minuty przyjęcia zgłoszenia. 2. Wydawca dostarcza posiadaczowi potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia.

Art. 9 ust. 2 2. Otrzymując zawiadomienie wydawca (lub wskazana przez niego jednostka), ma obowiązek, nawet jeżeli posiadacz postępował rażąco niedbale lub oszukańczo, podjąć wszelkie właściwe, dostępne dla niego działania, aby wstrzymać dalsze użytkowanie elektronicznego instrumentu płatniczego.	Art. 23 ust. 2 2. Posiadacza obciążają operacje dokonane z użyciem utraconej karty płatniczej do czasu zgłoszenia wydawcy jej utraty. Operacje te obciążają posiadacza do kwoty stanowiącej równowartość 150 EURO z złotych chyba, że do operacji doszło z winy posiadacza, w szczególności gdy nie dopełnił obowiązków określonych w art. 10 lub 22. Postanowienia umowne mniej korzystne dla posiadacza są nieważne. Przyjęta w ustawie konstrukcja odpowiedzialności posiadacza, spowodowała, iż ustawa nie określa zadań wydawcy w zakresie działań powziętych po dokonaniu przez posiadacza zawiadomienia o utracie karty. Przede wszystkim dlatego, gdyż to w interesie wydawcy leży natychmiastowe podjęcie działań uniemożliwiających dalsze używanie utraconej karty płatniczej przez osoby nieuprawnione.
Art. 10 Rozstrzyganie sporów. Zachęca się Państwa Członkowskie do zapewnienia odpowiednich i skutecznych sposobów rozstrzygania sporów pomiędzy posiadaczem a wydawcą.	Art. 44 ust. 1 i 2 1. Jeżeli strony nie sporządziły zapisu na sąd polubowny, na żądanie posiadacza sprawy związane z wydawaniem i użytkowaniem elektronicznych instrumentów płatniczych rozpoznawane są przez sądy polubowne wskazane przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, chyba że pozwany sprzeciwi się temu nie później niż w odpowiedzi na pozew. 2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, w drodze rozporządzenia, wskaże sądy polubowne właściwe do rozpoznawania spraw związanych z wydawaniem i użytkowaniem elektronicznych instrumentów płatniczych uwzględniając charakter spraw, które będą rozpatrywane przez te sądy i kierując się potrzebą zapewnienia sprawnego przebiegu postępowania.

Dyrektywa 2000/46/EC	
Art. 1 1. Ta dyrektywa odnosić się będzie do instytucji pieniądza elektronicznego.	Art. 1 ust. 1 1. Ustawa reguluje zasady wydawania i używania elektronicznych instrumentów płatniczych oraz zasady wydawania i zarządzania pieniądzem elektronicznym. Art. 3 ust. 2 2. Wydawcami pieniądza elektronicznego mogą być wyłącznie banki.
Art. 1 ust. 3 lit. a) 2. Dla celów tej dyrektywy stosuje się następujące definicje: (a) "instytucja pieniądza elektronicznego" powinna być rozumiana jako przedsiębiorstwo lub inne osoby prawne, inne niż instytucja kredytowa zdefiniowana w Artykule 1, punkt 1, litera (a) Dyrektywy 2000/12/EC, które wydają (emitują) środki płatnicze w formie pieniędzy elektronicznych;	Art. 3 ust. 2 2. Wydawcami pieniądza elektronicznego mogą być wyłącznie banki. Zgodnie z przyjętą koncepcją ustawy w chwili obecnej nie przewidziano możliwości zezwolenia innym podmiotom niż banki na emitowanie pieniądza elektronicznego. Stąd też w ustawie brak jest definicji instytucji pieniądza elektronicznego, jak również ustawa nie implementuje dyrektywy w zakresie dotyczącym zasad tworzenia, funkcjonowania i nadzoru nad instytucjami pieniądza elektronicznego.
Art. 1 ust. 3 lit. b) (b) „pieniądz elektroniczny” oznaczać będą wartość monetarną (pieniężną) stanowiącą prawo do roszczenia w stosunku do emitenta, która jest: (i) przechowywana (zapisana) na urządzeniu elektronicznym, (ii) wyemitowana w zamian środki pieniężne o wartości nie mniejszej niż wartość wyemitowana, (iii) środkiem płatniczym akceptowanym przez podmioty inne niż emitent (wydawca).	Art. 2 pkt 9 przyjmuje definicję pieniądza elektronicznego zawartą w art. 4 pkt 5 ustawy - Prawo bankowe, tj. 5) pieniądz elektroniczny – wartość pieniężna stanowiąca elektroniczny odpowiednik znaków pieniężnych, która: a) jest przechowywana na urządzeniach elektronicznych, b) jest wydawana do dyspozycji na podstawie umowy w zamian za środki pieniężne o nominalnej wartości nie mniejszej niż ta wartość, c) jest uznawana za środek płatniczy przez przedsiębiorców innych niż wydający ją do dyspozycji.
Art. 1 ust. 4 Państwa Członkowskie zabronią osobom lub instytucjom, które nie są instytucjami kredytowymi, zdefiniowanymi w Artykule 1, punkt 1, pierwszy akapit /a/ Dyrektywy 2000/12/EC, prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na emitowaniu pieniędzy elektronicznych.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy

Art. 1 ust. 5 lit. a) 3. Działalność gospodarcza instytucji pieniądza elektronicznego, inna niż emitowanie pieniędzy elektronicznych powinna być ograniczona do: (a) Świadczenia ściśle powiązanych usług finansowych i nie finansowych, takich jak administrowanie pieniędzmi elektronicznymi poprzez wykonywanie funkcji operacyjnych i innych pomocniczych związanych z ich emisją, a także emitowaniem oraz administrowaniem innymi środkami płatniczymi ale z wyłączeniem udzielania kredytu w jakiegokolwiek formie; oraz (b) Przechowywania danych na nośnikach elektronicznych w imieniu innych podmiotów lub instytucji publicznych. Instytucje pieniądza elektronicznego nie powinny posiadać żadnych udziałów w innych podmiotach, za wyjątkiem gdy takie podmioty wykonują funkcje operacyjne lub inne pomocnicze związane z pieniądzem elektronicznym emitowanym lub dystrybuowanym przez instytucję pieniądza elektronicznego.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy
Art. 2 ust. 1 1. Postanowienia odnoszące się do instytucji kredytowych zawarte w Dyrektywach 91/308/EEC i 2000/12/EC stosuje się do instytucji pieniądza elektronicznego, z zastrzeżeniem odmiennych wyrażnie określonych postanowień.	W związku z przyjęciem założenia, że wydawcami pieniądza elektronicznego mogą być wyłącznie banki, mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. – Prawo bankowe (Dz.U. Nr 140, poz. 939 z późn. zm.)
Art. 2 ust. 2 2. Artykuły 5, 11, 13, 19, 20(7), 51 i 59 Dyrektywy 2000/12/EC nie mają zastosowania. Wzajemne uznawanie ustaleń uwzględnione w Dyrektywie 2000/12/EC nie dotyczy innych działań gospodarczych instytucji pieniądza elektronicznego niż emisja pieniędzy elektronicznych. Otrzymanie środków pieniężnych, o których mowa w Art. 1 (3)(b)(ii) nie stanowi depozytu czy też innych zwrotnych środków zgodnie z Artykułem 3 Dyrektywy 2000/12/EC, jeśli otrzymane środki pieniężne są natychmiastowo zamieniane na pieniądze elektroniczne.	Art. 38 Środki pieniężne wpłacone przez posiadacza nie są wkładem pieniężnym płatnym na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego, jeżeli środki te są niezwłocznie wymienione na pieniądz elektroniczny.

Art. 3 ust. 1 1. Posiadacz pieniędzy elektronicznych może, w okresie ważności tych środków, zażądać od wydawcy wykupienia tych środków elektronicznych według wartości nominalnej w monetach lub banknotach lub za pośrednictwem transferu na rachunek posiadacza bez dodatkowych opłat oprócz tych ściśle związanych z przeprowadzeniem tej operacji.	Art. 40 ust. 4 4. W czasie trwania umowy o instrument pieniądza elektronicznego posiadacz może żądać od banku jego wykupienia w wartości nominalnej, w formie gotówkowej lub bezgotówkowej.
Art. 3 ust. 2 2. Umowa pomiędzy wydawcą a posiadaczem powinna jasno precyzować warunki wykupu.	Art. 35 pkt 4 Umowa o instrument pieniądza elektronicznego powinna określać w szczególności: 4) warunki i termin wykupu pieniądza elektronicznego przez bank na żądanie posiadacza,
Art. 3 ust. 3 3. Umowa może ustalać minimalny próg do wykupu. Prog ten nie może przekraczać kwoty 10 EURO.	Art. 35 pkt 3 Umowa o instrument pieniądza elektronicznego powinna określać w szczególności: 3) minimalną wartość wykupu, z tym, że nie może ona przekraczać równowartości 10 EURO w złotych obliczonej według średniego kursu ogłaszanego przez NBP w dniu wykupu,
Art. 4 ust. 1 1. Instytucje pieniądza elektronicznego powinny posiadać kapitał założycielski zdefiniowany w Artykule 34 (2), podpunkty (1) i (2) Dyrektywy 2000/12/EC, w wysokości nie mniejszej niż 1 milion EURO. Bez względu na postanowienia ust. 2 i 3, ich fundusze własne, o których mowa w Dyrektywie 2000/12/EC nie mogą spaść poniżej tej kwoty.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy

Art. 4 ust. 2 1. Instytucje pieniądza elektronicznego powinny mieć w każdym czasie fundusze własne w wysokości równej lub wyższej od 2% wyższej z dwóch poniższych kwot: wartości bieżącej ogółem ich zobowiązań finansowych z tytułu pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu lub średniej wartości zobowiązań z tego tytułu z ostatnich 6 miesięcy. Art. 4 ust. 3 2. Instytucje pieniądza elektronicznego, które prowadzą działalność gospodarczą krócej niż 6 miesięcy, włączając w to dzień rozpoczęcia, powinny posiadać fundusze własne, w wysokości równej lub przekraczającej 2% wyższej z dwóch poniższych kwot: wartości bieżącej ogółem ich zobowiązań finansowych z tytułu pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu lub przewidywanej na najbliższe sześć miesięcy wartości zobowiązań ogółem z tego tytułu. Przewidywana sześciomiesięczna wartość ogółem zobowiązań finansowych z tytułu pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu powinna być ujęta w jej planie działalności, który może zostać skorygowany na żądanie kompetentnych władz.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. b) Dyrektywy
--	---

Art. 5 ust. 1 lit. a) 1. Instytucje pieniądza elektronicznego powinny zainwestować kwotę w wysokości nie mniejszej niż ich zobowiązania finansowe z tytułu wartości pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu wyłącznie w następujące aktywa: (a) Pozycje aktywów, które zgodnie z Artykułem 43 (1)(a) punkty (1), (2), (3), (4), i Artykułem 44 (1) Dyrektywy 2000/12/EC charakteryzują się zerową wagą ryzyka kredytowego i które są aktywami o wysokiej płynności, Art. 5 ust. 1 lit. b) (b) Wkłady płatne na każde żądanie utrzymywane w instytucjach kredytowych Strefy A (Zone A) , określonych w Dyrektywie 2000/12/EC; Art. 5 ust. 1 lit. c) (c) Instrumenty dłużne, które są: (i) O wysokiej płynności, (ii) Nie uwzględnione w paragrafie 1(a), (iii) Uznawane przez kompetentne władze jako pozycje kwalifikowane w znaczeniu Artykułu 2 (12) Dyrektywy 93/6/EEC; oraz (iv) Wyemitowane przez podmioty inne niż podmioty, które posiadają kwalifikowane udziały, zdefiniowane w Artykule 1 Dyrektywy 2000/12/EC, w danej instytucji pieniądza elektronicznego lub o które powinny być ujęte w księgach skonsolidowanych sprawozdań tych podmiotów.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy
Art. 5 ust. 2 2. Inwestycje, o których mowa w paragrafach 1(b) i (c) nie powinny przekraczać 20 krotności funduszy własnych instytucji pieniądza elektronicznego i powinny zostać poddane ograniczeniom, które są przynajmniej tak surowe jak ograniczenia stosowane wobec instytucji kredytowych zgodnie z Dyrektywą 2000/12/EC.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy

Art. 5 ust. 3 3. Dla celów zabezpieczenia (transakcja hedging'u) przed ryzykiem rynkowym wynikającym z emisji pieniędzy elektronicznych oraz z inwestycji, o których mowa w paragrafie 1, instytucje pieniądza elektronicznego mogą wykorzystywać pozycje pozabilansowe o wysokiej płynności związane ze stopą procentową i walutami w formie zbywalnej (tzn. nie OTC <i>skrót nieznany</i>) instrumentów pochodnych, do których nie stosuje się Aneksu III Dyrektywy 2000/12/EC. Wykorzystanie instrumentów pochodnych zgodnie z pierwszym zdaniem jest dozwolone tylko wtedy, gdy ma na celu i realizuje w największym możliwym zakresie, całkowite wyeliminowanie ryzyka rynkowego.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy
Art. 5 ust. 4 3. Państwa Członkowskie wprowadzą odpowiednie ograniczenia dotyczące ryzyka rynkowego instytucji pieniądza elektronicznego, które może pojawić się w wyniku inwestycji, o których mowa w paragrafie 1.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy
Art. 5 ust. 5 4. Dla celów wdrożenia paragrafu 1, aktywa będą wyceniane według najniższych kosztów lub według wartości rynkowej. Jeśli wartość aktywów, o których mowa w paragrafie 1, spadnie poniżej kwoty zobowiązań finansowych wynikających z pieniądza elektronicznego, pozostającego w obiegu, kompetentne władze powinny zapewnić aby instytucje pieniądza elektronicznego, których to dotyczy podjęły niezwłocznie odpowiednie działania do naprawienia tej sytuacji. W tym celu, kompetentne władze mogą zezwolić, tylko w przejściowym okresie, aby zobowiązania finansowe instytucji wynikające z pieniądza elektronicznego w obiegu były zabezpieczone przez aktywa inne niż określone w paragrafie 1, do wysokości kwoty nie przekraczającej mniejszej z dwóch wartości: 5% tych zobowiązań lub całkowitej wartości funduszy własnych instytucji.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy

Art. 6 Kompetentne władze powinny kontrolować, czy wyliczenia uzasadniające spełnienie wymogów zawartych w Artykułach 4 i 5 są dokonywane nie rzadziej niż dwa razy do roku, przez instytucje pieniądza elektronicznego osobiście oraz zobowiązać te instytucje pieniądza elektronicznego do prezentowania kompetentnym władzom wyników obliczeń oraz wszystkich danych źródłowych, lub kompetentne władze, na podstawie danych otrzymanych od instytucji pieniądza elektronicznego same dokonają niezbędnych kalkulacji.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy
Art. 7 Instytucje pieniądza elektronicznego powinny być zarządzane w sposób stabilny i ostrożny, posiadać bezpieczne procedury administracyjne i księgowe oraz odpowiednie mechanizmy kontroli wewnętrznej. Te procedury i mechanizmy powinny być powiązane z ryzykiem zarówno finansowym jak i nie finansowym, na które instytucja jest narażona, włączając w to również techniczne i proceduralne ryzyko jak również ryzyka związane ze współpracą tej instytucji z innym podmiotem wykonującym funkcje operacyjne lub inne pomocnicze odnoszące się do działalności gospodarczej tej instytucji.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy
Art. 8 ust. 1 lit. a) 1. Państwa Członkowskie mogą zezwolić ich kompetentnym władzom na odstąpienie od stosowania niektórych lub wszystkich postanowień tej Dyrektywy i stosowania Dyrektywy 2000/12/EC w stosunku do instytucji pieniądza elektronicznego w przypadkach gdy: (a) całkowita działalność gospodarcza instytucji, określona w Artykule 1(3)(a) tej Dyrektywy generuje całkowitą sumę zobowiązań finansowych wynikających z emisji pieniądza elektronicznego w wysokości nie przekraczającej 5 milionów EURO i nigdy nie przekroczy 6 milionów EURO; lub	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy

Art. 8 ust. 1 lit. b) (b) pieniądź elektroniczny wyemitowany przez instytucję pieniądza elektronicznego jest akceptowany jako środek płatniczy tylko przez podmioty zależne od tej instytucji, które wykonują operacyjną lub inne pomocnicze funkcje związane z pieniędzmi elektronicznymi wyemitowanymi lub dystrybuowanymi przez instytucję, podmioty dominujące instytucji lub podmioty zależne tych podmiotów dominujących; lub	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy
Art. 8 ust. 1 lit. c) (c) pieniądze elektroniczne wyemitowane przez instytucję są akceptowane jako środek płatniczy tylko przez ograniczoną (limitowaną) liczbę podmiotów, które mogą być bez cienia wątpliwości rozróżniane poprzez: (i) ich położenie (umiejscowienie) w tych samych budynkach lub innym ograniczonym obszarze ; lub (ii) ich ścisłe finansowe lub gospodarcze powiązania z instytucją emitującą, takie jak wspólny program marketingu lub dystrybucji. Ustalenia umowne muszą określać iż urządzenie przechowujące pieniądź elektroniczny, które użytkuje posiadacz dla celów dokonywania płatności posiadać będzie ograniczenie maksymalnej kwoty przechowywanej, która nie może być wyższa niż 150 EURO.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy Art. 37 ust. 1 1. Instrument pieniądza elektronicznego udostępniony posiadaczowi winien posiadać mechanizm uniemożliwiający przechowywanie pieniądza elektronicznego wartości większej niż równowartość 150 EURO w złotych, obliczonej według średniego kursu ogłaszanego przez NBP z dnia wydania.
Art. 8 ust. 2 2. Instytucja pieniądza elektronicznego, wobec której zgodnie z paragrafem 1 odstąpiono od stosowania niektórych lub wszystkich postanowień Dyrektywy nie może korzystać ze wzajemnych ustaleń wynikających z Dyrektywy 2000/12/EC.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy

Art. 8 ust. 3 3. Państwa Członkowskie będą wymagać aby wszystkie instytucje pieniądza elektronicznego, wobec których odstąpiono od stosowania tej Dyrektywy oraz Dyrektywy 2000/12/EC składały okresowe sprawozdania ze swej działalności włączając w to całkowitą sumę zobowiązań finansowych związanych z pieniędzmi elektronicznymi.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy
Art. 9 Instytucje pieniądza elektronicznego podlegające tej Dyrektywie, które rozpoczęły swoją działalność zgodnie z przepisami obowiązującymi w Państwach Członkowskich, właściwych dla siedziby centrali danej instytucji, przed wejściem w życie postanowień wprowadzonych niniejszą Dyrektywą lub przed datą określoną w Art. 10 (1), w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza, utrzymują licencję. Państwa Członkowskie powinny zobowiązać takie instytucje pieniądza elektronicznego do przedstawienia wszystkich niezbędnych informacji w celu umożliwienia kompetentnym władzom dokonania oceny, w ciągu sześciu miesięcy od daty wejścia w życie przepisów wprowadzonych w celu implementacji tej Dyrektywy, czy instytucje te działają zgodnie z wymaganiami tej Dyrektywy, jakie środki muszą zostać podjęte aby wymogi były spełnione lub czy właściwe jest wycofanie licencji. Jeśli zgodność nie zostanie potwierdzona w trakcie sześciu miesięcy od daty, o której mowa w Artykule 10(1), instytucje pieniądza elektronicznego nie będą korzystały ze wzajemnego uznawania licencji po tym czasie.	vide uwaga do art. 1 ust. 3 lit. a) Dyrektywy Niezależnie od przyjętej konstrukcji ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych, która w chwili obecnej ogranicza możliwość emitowania pieniądza elektronicznego wyłącznie do banków, zainteresowane instytucje prowadzić będą prace nad projektem przepisów dotyczących niebankowych instytucji uprawnionych do emitowania pieniądza elektronicznego.

ZALECENIE KOMISJI

z dnia 30 lipca 1997 r.

w sprawie transakcji przeprowadzanych przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych, a w szczególności stosunków pomiędzy wydawcą i posiadaczem

(Tekst istotny dla Europejskiego Obszaru Gospodarczego)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, a w szczególności zaś jego art. 155 myślnik drugi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. Jednym z głównych celów Wspólnoty jest zapewnienie pełnego funkcjonowania rynku wewnętrznego, którego istotnymi częściami są systemy płatnicze; transakcje przeprowadzane przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych przyczyniają się do wzrostu liczby i wartości płatności krajowych i transgranicznych; biorąc pod uwagę obecny gwałtowny rozwój innowacji i technologii, oczekuje się, że ta tendencja ulegać będzie znacznemu przyspieszeniu jako konsekwencja szerokiej gamy innowacyjnych przedsięwzięć, rynków i środowisk handlowych, stworzonych przez handel elektroniczny;
2. Zarówno dla osób fizycznych, jak i dla podmiotów gospodarczych ważną sprawą jest możliwość korzystania z elektronicznych instrumentów płatniczych na terenie całej Wspólnoty; niniejsze zalecenie bada proces prowadzący do pełnej realizacji rynku wewnętrznego, zwłaszcza w świetle liberalizacji przepływu kapitału, a także przyczyni się do wprowadzenia w życie unii gospodarczej i monetarnej;
3. Niniejsze zalecenie dotyczy transakcji przeprowadzanych przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych; do celów niniejszego zalecenia dotyczy to również instrumentów umożliwiających zdalny dostęp do rachunku klienta, a szczególnie kart płatniczych, oraz stosowania bankowości telefonicznej i domowej; transakcje dokonywane przy pomocy karty płatniczej obejmują zarówno płatności elektroniczne, jak i nie elektroniczne przy użyciu karty płatniczej, łącznie z operacjami wymagającymi podpisu i sporządzenia pokwitowania; do celów niniejszego zalecenia instrumenty płatnicze to również ponownie ładowalne instrumenty pieniądza elektronicznego w formie kart z zapamiętaną wartością oraz elektroniczne żetony zapamiętane w pamięci komputera sieciowego; ponownie ładowalne instrumenty pieniądza elektronicznego, z powodu ich cech, a szczególnie możliwości połączenia z rachunkiem posiadacza, wymagają największej ochrony klienta; jeśli chodzi o instrumenty pieniądza elektronicznego, ochrona na podstawie niniejszego zalecenia jest ograniczona do instrumentów ponownie ładowalnych;
4. Niniejsze zalecenie zostało opracowane w celu przyczynienia się do powstania społeczeństwa informatycznego, a szczególnie handlu elektronicznego, poprzez upowszechnianie zaufania klienta do tego handlu oraz akceptację tych instrumentów

przez detalistów; w tym celu Komisja rozważy również możliwość zmodernizowania i uaktualnienia swojego zalecenia 87/598/EWG¹, w celu ustalenia jasnych ram stosunków pomiędzy nabywcami a akceptantami elektronicznych instrumentów płatniczych; zgodnie z tymi celami, niniejsze zalecenie ustala minimum wymaganych informacji, które powinny być zawarte w warunkach umowy, dotyczących transakcji dokonywanych przy pomocy elektronicznych instrumentów płatniczych, jak również minimum obowiązków i odpowiedzialności zainteresowanych stron; wyżej wymienione warunki powinny być utrwalone w formie pisemnej, włączając w to, tam gdzie jest to stosowne, formę elektroniczną, oraz powinny zachowywać właściwą równowagę pomiędzy interesami stron; zgodnie z dyrektywą Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich², także warunki umowy w szczególności powinny być podane w formie jasnej i zrozumiałej;

5. W celu zapewnienia przejrzystości, niniejsze zalecenia stawia minimalne wymagania potrzebne do zapewnienia odpowiedniego poziomu informacji dla klienta przy zawarciu umowy, jak również informacji następujących po transakcjach dokonanych za pomocą instrumentu płatniczego, łącznie z informacją na temat opłat, kursów walutowych i stóp procentowych; w celu informowania posiadacza o sposobie obliczania stopy procentowej należy odnieść się do dyrektywy Rady 87/102/EWG z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie zbliżenia ustaw, rozporządzeń i przepisów administracyjnych państw członkowskich w zakresie kredytów konsumenckich³, ze zmianami wprowadzonymi przez dyrektywę 90/88/EWG⁴;
6. Niniejsze zalecenie stawia minimalne wymagania w sprawie praw i obowiązków stron zainteresowanych; informacja przekazywana posiadaczowi powinna zawierać jasne określenie zakresu obowiązków klienta jako posiadacza elektronicznego instrumentu płatniczego umożliwiającego mu dokonywanie płatności na rzecz osób trzecich, a także wykonywanie pewnych transakcji finansowych na swój rachunek;
7. W celu ułatwienia dostępu klienta do procedur odszkodowawczych, niniejsze zalecenie wzywa państwa członkowskie do zapewnienia odpowiednich i skutecznych metod rozstrzygania sporów pomiędzy posiadaczem i wydawcą; dnia 14 lutego 1996 r. Komisja opublikowała plan działań w sprawie dostępu konsumenta do wymiaru sprawiedliwości oraz w sprawie rozstrzygania sporów konsumenckich na rynku wewnętrznym; plan działań zawiera specyficzne inicjatywy promujące procedury pozasądowe; w celu zapewnienia wiarygodności tych procedur proponuje się kryteria obiektywne (zał. II) oraz przewiduje się wykorzystanie standardowych formularzy zgłaszania roszczeń (zał. III);
8. Niniejsze zalecenie zapewnia wysoki poziom ochrony konsumenta w dziedzinie elektronicznych instrumentów płatniczych;
9. Istotne jest, aby transakcje realizowane przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych były zapisywane w celu zapewnienia możliwości późniejszego ich odnalezienia i poprawienia błędów; ciężar udowodnienia, iż transakcja została

¹ Dz.U. WE nr L 365, z 24.12.1987, str. 72.

² Dz.U. WE nr L 95, z 21.04.1993, str. 29.

³ Dz.U. WE nr L 42, z 12.02.1987, str. 48.

⁴ Dz.U. WE nr L 61, z 10.03.1990, str. 14.

poprawnie zapisana i zaksięgowana na rachunku, a zapis nie uległ uszkodzeniu z powodu awarii technicznej lub innej wady, spoczywa na wydawcy;

10. Nie naruszając jakichkolwiek praw posiadacza na podstawie prawa krajowego, zlecenia płatnicze dane przez posiadacza, w związku z transakcjami przeprowadzonymi przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego, powinny być nieodwołalne, z wyjątkiem sytuacji, gdy w momencie wydania zlecenia kwota nie była określona;
11. Powinny zostać opracowane zasady odpowiedzialności wydawcy za niewykonanie lub wadliwe wykonanie danego przez posiadacza zlecenia płatniczego oraz za transakcje, które nie były przez niego zatwierdzone, przy jednoczesnym uwzględnieniu obowiązków posiadacza w przypadku utraty lub kradzieży elektronicznych instrumentów płatniczych;
12. Komisja będzie monitorować wdrażanie niniejszej dyrektywy, a jeżeli uzna, że jest ono niezadowalające, zaproponuje właściwe, obowiązujące akty prawne regulujące zagadnienia, o których mowa w niniejszym zaleceniu,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

SEKCJA I

ZAKRES I DEFINICJE

Artykuł 1

1. Niniejsze zalecenie odnosi się do następujących transakcji:
 - a) przelewy, inne niż zlecone i realizowane przez instytucje finansowe, realizowane przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego;
 - b) wypłacanie gotówki przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego oraz ładowanie (i zmniejszanie wartości) instrumentu pieniądza elektronicznego, korzystając z bankomatów jednofunkcyjnych lub bankomatów wielofunkcyjnych oraz w siedzibie wydawcy lub instytucji, która na podstawie umowy akceptuje instrument płatniczy.
2. Art. 4 ust. 1, art. 5 lit. b) drugi i trzeci myślnik, art. 6, art. 7 ust. 2 lit. c), d) oraz lit. e) myślnik pierwszy, art. 8 ust. 1, 2 i 3 oraz art. 9 ust. 2 nie mają zastosowania do transakcji realizowanych przy pomocy instrumentu pieniądza elektronicznego w drodze derogacji ust. 1. Jednakże, jeżeli instrument pieniądza elektronicznego jest wykorzystywany do ładowania (i zmniejszania) stanu wartości na nim zapisanej poprzez zdalny dostęp do rachunku posiadacza, niniejsze zalecenie stosuje się w całości.
3. Niniejsze zalecenie nie ma zastosowania do:
 - a) płatności czekami;
 - b) funkcji gwarancyjnej niektórych kart w powiązaniu z płatnościami czekami.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego zalecenia stosuje się następujące definicje:

- a) „elektroniczny instrument płatniczy,” oznacza instrument umożliwiający swojemu posiadaczowi realizowanie transakcji wymienionych w art. 1 ust. 1. Dotyczy to zarówno instrumentów płatniczych o zdalnym dostępie jak i instrumentów pieniądza elektronicznego;
- b) „instrument płatniczy o zdalnym dostępie” oznacza instrument umożliwiający posiadaczowi dostęp do środków pieniężnych utrzymywanych na jego rachunku w instytucji, przez co możliwa jest realizacja płatności na rzecz beneficjenta, i zwykle wymagany jest kod identyfikacji osobistej i/lub jakiegokolwiek inny podobny dowód tożsamości. Dotyczy to szczególnie kart płatniczych (bez względu na to, czy są to karty kredytowe, debetowe, debetowe z odroczoną płatnością lub karty obciążeniowe) oraz aplikacji bankowości telefonicznej i domowej;
- c) „instrument pieniądza elektronicznego” oznacza ponownie ładowalny instrument płatniczy inny niż instrument płatniczy o zdalnym dostępie, bez względu na to, czy jest to karta przedpłacona, czy pamięć komputera, w której jednostki wartości są przechowywane elektronicznie, umożliwiając swojemu posiadaczowi realizację transakcji wymienionych w art. 1 ust. 1;
- d) „instytucja finansowa” oznacza instytucję zdefiniowaną w art. 4 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 3604/93⁵;
- e) „wydawca” oznacza osobę, która w ramach swojej działalności gospodarczej udostępnia innej osobie instrument płatniczy na podstawie zawartej z nią umowy;
- e) „posiadacz” oznacza osobę, która na podstawie umowy zawartej pomiędzy nią a wydawcą jest w posiadaniu instrumentu płatniczego.

SEKCJA II

PRZEJRZYSTOŚĆ WARUNKÓW ZAWIERANIA TRANSAKCJI

Artykuł 3

Minimum informacji zawartych w warunkach umowy dotyczącej wydawania i użytkowania elektronicznego instrumentu płatniczego

1. Przy podpisaniu umowy lub w dowolnym innym momencie poprzedzającym wydanie instrumentu płatniczego, wydawca powiadamia posiadacza o umownych warunkach (zwanym dalej „warunkami”) regulujących wydawanie i użytkowanie elektronicznego instrumentu płatniczego. Warunki wskazują prawo, któremu umowa podlega.

⁵ Dz.U. WE nr L 332, z 31.12.1993, str. 4.

2. Warunki opracowane są w formie pisemnej, włączając, tam gdzie jest to stosowne, formę elektroniczną, zapisane są łatwo zrozumiałymi słowami i w zrozumiałej formie, są dostępne co najmniej w oficjalnym języku lub językach państwa członkowskiego, w którym elektroniczny instrument płatniczy jest oferowany.

3. Warunki zawierają co najmniej następujące informacje:

- a) opis elektronicznego instrumentu płatniczego, zawierający, gdzie należy, techniczne wymagania dotyczące autoryzowanego sprzętu używanego przez posiadacza do łączności, oraz sposób jego użytkowania, łącznie z zastosowanymi limitami finansowymi, jeżeli takie są;
- b) opis obowiązków i odpowiedzialności, odpowiednio posiadacza i wydawcy; wraz z opisem odpowiednich kroków, jakie posiadacz musi podjąć, aby zabezpieczyć elektroniczny instrument płatniczy oraz elementy (jak numer identyfikacji osobistej, lub inny kod) umożliwiające jego użytkowanie;
- c) tam, gdzie ma to zastosowanie, termin, w którym rachunek posiadacza zostanie obciążony lub uznany, łącznie z datą waluty lub, jeżeli posiadacz nie posiada rachunku u wydawcy, termin, w którym zostanie wystawiona faktura;
- d) rodzaje wszelkich opłat ponoszonych przez posiadacza. A zwłaszcza następujące szczegóły dotyczące opłat:
 - kwota każdej opłaty początkowej i opłaty rocznej,
 - wszelkie opłaty i prowizje płacone przez posiadacza na rzecz wydawcy za poszczególne rodzaje transakcji,
 - wszelkie stopy procentowe, łącznie z przyjętym sposobem ich obliczania;
- e) okres, w ciągu którego dana transakcja może zostać zakwestionowana przez posiadacza oraz wskazanie dostępnych dla posiadacza procedur odszkodowawczych i procedur reklamacyjnych oraz sposobu dostępu do nich.

4. Jeżeli elektroniczny instrument płatniczy można wykorzystać do transakcji przeprowadzanych za granicą (poza krajem wydania/afiliacji), posiadaczowi przysługują dodatkowo następujące informacje:

- a) informacje o wysokości wszelkich prowizji i opłat pobieranych za transakcje walutowe, łącznie z kursami walutowymi;
- b) bazowy (referencyjny) kurs walutowy, stosowany do przeliczenia transakcji walutowych, łącznie z odpowiednią datą ustalenia tego kursu.

Artykuł 4

Informacja następująca po zawarciu transakcji

1. Wydawca informuje posiadacza o transakcjach zrealizowanych przy użyciu elektronicznego instrumentu płatniczego. Informacja ta, sporządzona w formie pisemnej,

włączając, tam gdzie to stosowne, formę elektroniczną, w jasny i zrozumiały sposób, powinna zawierać co najmniej:

- a) odniesienie umożliwiające posiadaczowi identyfikację transakcji, łącznie z, tam gdzie jest to stosowne, informacją dotyczącą akceptanta, u którego transakcja miała miejsce;
- b) kwotę transakcji, jaką obciążono rachunek posiadacza w walucie rozliczeniowej, i tam gdzie ma to zastosowanie, kwotę w walucie zagranicznej;
- c) kwotę wszelkich prowizji i opłat stosowanych do danego typu transakcji.

Ponadto wydawca informuje posiadacza o kursie walutowym stosowanym do przeliczenia transakcji zawieranych w walucie zagranicznej.

2. Wydawca instrumentu pieniądza elektronicznego umożliwia posiadaczowi zweryfikowanie ostatnich pięciu transakcji zrealizowanych przy użyciu tego instrumentu oraz stanu środków pozostających i przechowywanych w instrumencie.

SEKCJA III

OBOWIĄZKI I ODPOWIEDZIALNOŚĆ STRON UMOWY

Artykuł 5

Obowiązki posiadacza

Posiadacz:

- a) użytkuje elektroniczny instrument płatniczy zgodnie z warunkami wydawania i użytkowania instrumentu płatniczego; w szczególności posiadacz podejmuje wszelkie właściwe kroki w celu zabezpieczenia elektronicznego instrumentu płatniczego oraz takich elementów, jak osobisty numer identyfikacyjny lub inny kod, umożliwiających jego użytkowanie;
- b) zawiadamia wydawcę (lub jednostkę przez niego wskazaną) natychmiast po stwierdzeniu:
 - utraty lub kradzieży elektronicznego instrumentu płatniczego lub elementów umożliwiających jego użytkowanie,
 - zapisania na jego rachunku jakiegokolwiek nie zaakceptowanej przez niego transakcji,
 - jakiegokolwiek błędu lub nieprawidłowości w prowadzeniu tego rachunku przez wydawcę;
- c) nie zapisuje swojego osobistego numeru identyfikacyjnego lub innego kodu w sposób łatwy do rozpoznania, a zwłaszcza na elektronicznym instrumencie płatniczym, ani na żadnej innej rzeczy, którą przechowuje bądź nosi razem z elektronicznym instrumentem płatniczym;

- d) nie odwołuje zlecenia złożonego przez niego za pomocą elektronicznego instrumentu płatniczego, z wyjątkiem sytuacji, kiedy w czasie złożenia zlecenia kwota nie została określona.

Artykuł 6

Odpowiedzialność posiadacza

1. Do momentu zawiadomienia posiadacz ponosi straty będące konsekwencją utraty lub kradzieży elektronicznego instrumentu płatniczego do wysokości limitu, który nie może przekroczyć 150 EURO, chyba że wykazał on rażące niedbalstwo z naruszeniem odpowiednich postanowień art. 5 lit. a), b) lub c), bądź działał oszukańczo, w którym to przypadku wymieniony limit nie ma zastosowania;
2. Od momentu zawiadomienia przez posiadacza wydawcy (lub jednostki przez niego wskazanej) zgodnie z wymogiem art. 5 lit. b), z wyjątkiem sytuacji, kiedy działał oszukańczo, posiadacz nie ponosi odpowiedzialności za straty powstałe w konsekwencji utraty lub kradzieży jego elektronicznego instrumentu płatniczego.
3. W drodze derogacji ust. 1 i 2, posiadacz nie ponosi odpowiedzialności, jeżeli instrument płatniczy został wykorzystany bez fizycznego przedstawienia lub elektronicznej identyfikacji. Użycie poufnego kodu lub innego podobnego dowodu tożsamości nie jest samo w sobie wystarczającą przesłanką do spowodowania odpowiedzialności posiadacza.

Artykuł 7

Obowiązki wydawcy

1. Wydawca może zmienić warunki umowy pod warunkiem dostarczenia posiadaczowi odpowiedniego indywidualnego zawiadomienia o takiej zmianie, umożliwiając mu wycofanie się z umowy. Przewiduje się okres nie krótszy niż jeden miesiąc, po którego upływie uznaje się, że jeżeli posiadacz nie wycofał się z umowy, oznacza to akceptację warunków umowy.

Jednakże każda istotna zmiana bieżącej stopy procentowej nie podlega postanowieniom akapitu pierwszego i staje się obowiązująca począwszy od daty wymienionej w publikacji takiej zmiany. W takim przypadku, nie naruszając prawa posiadacza do wycofania się z umowy, wydawca jak najszybciej poinformuje o tej zmianie każdego posiadacza.

2. Wydawca

- a) nie ujawnia osobistego numeru identyfikacyjnego posiadacza lub innego kodu nikomu innemu poza samym posiadaczem;
- b) nie wysyła nie zamówionego elektronicznego instrumentu płatniczego, z wyjątkiem sytuacji, w której wysyłany instrument płatniczy zastępuje instrument posiadany już przez posiadacza;

- c) przechowuje wewnętrzne zapisy transakcji przez dostatecznie długi czas, aby umożliwić prześledzenie oraz poprawienie błędów w transakcjach, o których mowa w art. 1;
- d) zapewnia dostęp do odpowiednich środków umożliwiających posiadaczowi dokonanie zawiadomienia, o którym mowa w art. 5 lit. b). Jeżeli zawiadomienie jest składane przez telefon, wydawca (lub jednostka przez niego wskazana) dostarcza posiadaczowi potwierdzenie, że takie zawiadomienie zostało przez niego złożone;
- e) dowodzi, w każdym sporze z posiadaczem, dotyczącym transakcji, o której mowa w art. 1 ust. 1, nie naruszając jakiegokolwiek dowodu przeciwnego, przedstawionego przez posiadacza, że transakcja:
 - została właściwie zarejestrowana i zaksięgowana;
 - nie została wadliwie przeprowadzona na skutek awarii technicznej lub innej usterki.

Artykuł 8

Odpowiedzialność wydawcy

1. Na podstawie art. 5, 6 i 7 ust. 2 lit. a) oraz e) wydawca ponosi odpowiedzialność za:
 - a) niewykonanie lub wadliwe wykonanie transakcji posiadacza, o których mowa w art. 1 ust. 1, nawet jeżeli transakcja jest inicjowana przy użyciu urządzeń/terminali lub przy pomocy sprzętu, który nie znajduje się pod bezpośrednią lub wyłączną kontrolą wydawcy, pod warunkiem że transakcja nie jest inicjowana przy użyciu urządzeń/terminali lub przy pomocy sprzętu, który nie został zatwierdzony przez wydawcę do użytkowania;
 - b) transakcje nie zaakceptowane przez posiadacza, jak również jakiekolwiek błędy lub nieprawidłowości, które mogą być przypisane wydawcy w prowadzeniu rachunku posiadacza.
2. Nie naruszając ust. 3, odpowiedzialności wydawcy, o której mowa w paragrafie 1, wyraża się w kwocie składającej się z:
 - a) kwoty nie przeprowadzonej lub wadliwie przeprowadzonej transakcji, oraz, jeżeli występują, należnych odsetek;
 - b) sumy wymaganej do przywrócenia stanu środków posiadacza, do poziomu, jaki był przed zrealizowaniem nieautoryzowanej transakcji.
3. Dalsze konsekwencje finansowe, a szczególnie konsekwencje dotyczące wysokości szkody, za którą odszkodowanie ma być wypłacone, są ponoszone przez wydawcę zgodnie z prawem właściwym dla umowy zawartej pomiędzy wydawcą a posiadaczem.
4. Wydawca ponosi odpowiedzialność względem posiadacza instrumentu pieniądza elektronicznego za utraconą kwotę wartości przechowywanej w tym instrumencie oraz za wadliwe wykonanie transakcji posiadacza, jeżeli utrata lub wadliwe wykonanie jest skutkiem

nieprawidłowego funkcjonowania instrumentu, sprzętu/terminalu lub jakiegokolwiek innego wyposażenia zatwierdzonego do użytkowania, o ile nieprawidłowe funkcjonowanie nie było spowodowane przez posiadacza świadomie lub z naruszeniem art. 3 ust. 3 lit. a).

SEKCJA IV

ZAWIADOMIENIA, ROZSTRZYGANIE SPORÓW I POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 9

Zawiadomienie

1. Wydawca (lub wskazana przez niego jednostka), udostępnia środki służące posiadaczowi do złożenia, w dowolnym czasie dnia lub nocy, zawiadomienia o zagubieniu lub kradzieży jego elektronicznego instrumentu płatniczego.
2. Otrzymując zawiadomienie wydawca (lub wskazana przez niego jednostka), ma obowiązek, nawet jeżeli posiadacz postępował rażąco niedbale lub oszukańczo, podjąć wszelkie właściwe, dostępne dla niego działania, aby wstrzymać dalsze użytkowanie elektronicznego instrumentu płatniczego.

Artykuł 10

Rozstrzyganie sporów

Państwa członkowskie powinny zapewnić odpowiednie i skuteczne sposoby rozstrzygania sporów pomiędzy posiadaczem a wydawcą.

Artykuł 11

Postanowienia końcowe

Nie później niż do 31 grudnia 1998 r. państwa członkowskie podejmą działania konieczne do zapewnienia, że wydawcy elektronicznych instrumentów płatniczych prowadzą swoją działalność zgodnie z art.1-9.

Sporządzono w Brukseli, dnia 30 lipca 1997 r.

W imieniu Komisji
Mario MONTI
Członek Komisji

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

z dnia 18 września 2000 r.

w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością.

(2000/46/WE)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Unię Europejską, a w szczególności pierwsze i trzecie zdanie art. 47 ust. 2 Traktatu,

uwzględniając wniosek Komisji¹,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego³,

działając zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu⁴,

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) instytucje kredytowe w rozumieniu art. 1 ust. 1 akapitu pierwszego dyrektywy 2000/12/WE⁵, mają ograniczony zakres działania;
- 2) należy wziąć pod uwagę specyficzny charakter tych instytucji oraz zapewnić odpowiednie działania niezbędne do koordynowania i harmonizowania prawa krajów członkowskich, regulacji i postanowień administracyjnych dotyczących podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością;
- 3) dla celów niniejszej dyrektywy pieniądz elektroniczny może być traktowany jako elektroniczny surogat monet i banknotów, który jest przechowywany na elektronicznym nośniku takim jak karta mikroprocesorowa lub pamięć komputera, a który jest przeznaczony głównie do dokonywania płatności elektronicznych o ograniczonej wartości;
- 4) zastosowane podejście jest odpowiednie do osiągnięcia jedynie niezbędnej harmonizacji, koniecznej i wystarczającej do zapewnienia wzajemnego uznawania licencji i nadzoru

¹ Dz.U. WE nr C 317, z 15.10.1998, str. 7.

² Dz.U. WE nr C 101, z 12.04.1999, str. 64.

³ Dz.U. WE nr C 189, z 6.07.1999, str. 7.

⁴ Opinia Parlamentu Europejskiego z 15.04.1999 r. (Dz.U. WE nr C 219, z 30.07.1999, str. 415), zatwierdzona 27.10.1999 r., wspólne stanowisko Rady z 29.11.1999 r. (Dz.U. WE nr C 26, 28.01.2000, str. 1) oraz decyzja Parlamentu Europejskiego z 11 kwietnia 2000 r. (dotychczas nie opublikowana w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z 16 czerwca 2000 r.

⁵ Dyrektywa 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 20 marca 2000 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz.U. WE nr L 126, z 26.05.2000, str. 1). Dyrektywa wraz z ostatnimi zmianami wprowadzonymi dyrektywą 2000/28/WE (zob. Dz.U. WE nr L 275, z 27.10.2000 str. 37).

ostrożnościowego instytucji pieniądza elektronicznego, umożliwiając nadanie jednej licencji uznawanej w całej Unii i zmierzającej do utrzymania zaufania posiadacza oraz wprowadzenie zasady nadzoru ostrożnościowego kraju członkowskiego, w którym instytucja ma siedzibę;

5) w szerszym kontekście szybkiego rozwoju handlu elektronicznego pożądane jest stworzenie ram prawnych pozwalających na to, aby wykorzystywane były wszystkie potencjalne korzyści jakie niesie za sobą pieniądz elektroniczny, a które to ramy prawne nie będą utrudniać szczególnie rozwoju innowacji technologicznych. Dlatego też dyrektywa niniejsza wprowadza neutralne technologicznie regulacje prawne, które harmonizują nadzór ostrożnościowy nad instytucjami pieniądza elektronicznego w szczególności w zakresie niezbędnym dla zapewnienia ich bezpiecznego działania i ich finansowej integralności;

6) instytucje kredytowe, na mocy pkt. 5 załącznika I do dyrektywy 2000/12/WE, są już uprawnione do emitowania środków płatniczych, włącznie z pieniądzem elektronicznym, oraz do administrowania nimi, a także do prowadzenia takiej działalności na obszarze Unii, pod warunkiem jednak, że działalność taka będzie wzajemnie akceptowana i zostanie poddana kompleksowemu nadzorowi ostrożnościowemu stosowanemu w przypadku instytucji kredytowych zgodnie z europejskimi dyrektywami bankowymi;

7) wprowadzenie odrębnego systemu nadzoru ostrożnościowego dla instytucji pieniądza elektronicznego, który, choć opiera się na nadzorze ostrożnościowym stosowanym wobec innych instytucji kredytowych, a w szczególności na dyrektywie 2000/12/WE za wyjątkiem tytułu V, rozdziałów 2 i 3 tej dyrektywy, różni się od tego systemu, jest uzasadnione i pożądane, ponieważ, mając na uwadze jego szczególny charakter jako elektronicznego surogatu dla monet i banknotów, emisja pieniądza elektronicznego nie może być uznawana za działalność polegającą na przyjmowaniu depozytów zgodnie z art. 3 dyrektywy 2000/12/WE, jeżeli otrzymane środki pieniężne są natychmiast zamieniane na pieniądz elektroniczny;

8) otrzymanie środków pieniężnych od ludności w zamian za pieniądz elektroniczny, które skutkuje saldem kredytowym pozostającym na rachunku w instytucji emitującej, stanowi otrzymanie depozytów lub innych środków zwrotnych w rozumieniu dyrektywy 2000/12/WE;

9) w celu podtrzymania zaufania użytkownika niezbędne jest, aby pieniądz elektroniczny podlegał wykupowi. Wykup nie oznacza sam w sobie, że środki pieniężne otrzymane w zamian za pieniądz elektroniczny powinny być traktowane jako depozyty lub inne zwrotne środki w rozumieniu dyrektywy 2000/12/WE;

10) możliwość wykupu zawsze powinna odbywać się według wartości nominalnej;

11) aby odpowiednio zareagować na szczególne ryzyko związane z emisją pieniądza elektronicznego, system nadzoru ostrożnościowego stosowany wobec instytucji pieniądza elektronicznego musi być bardziej wyspecjalizowany a w związku z tym także odpowiednio mniej uciążliwy niż system nadzoru ostrożnościowego stosowany wobec instytucji kredytowych, szczególnie poprzez odpowiednie zmniejszenie wymogów kapitału założycielskiego i niewprowadzanie obowiązku stosowania dyrektywy 93/6/EWG⁶ jak również tytułu V rozdziału 2 części II i III dyrektywy 2000/12/WE;

12) istnieje jednak potrzeba utrzymania równych warunków działania dla instytucji pieniądza elektronicznego i innych instytucji kredytowych emitujących pieniądz elektroniczny, aby w ten sposób zapewnić uczciwą konkurencję między szerszym wachlarzem instytucji z korzyścią dla użytkowników. Sytuacja taka ma miejsce, ponieważ wymieniony wyżej mniej uciążliwy system nadzoru ostrożnościowego stosowany wobec instytucji pieniądza elektronicznego jest

⁶ Dz.U. WE nr L 141, z 11.06.1993, str. 1.

równoważony przez regulacje, które są bardziej surowe od tych stosowanych wobec instytucji kredytowych, szczególnie zaś dotyczy to ograniczeń działalności gospodarczej jaką mogą prowadzić instytucje emitujące pieniądź elektroniczny, w szczególności ostrożnościowego limitowania ich inwestycji mającego na celu zagwarantowanie, że ich finansowe zobowiązania związane z pieniądzem elektronicznym pozostającym w obiegu są w każdym czasie zabezpieczone wystarczająco płynnymi aktywami o małym ryzyku;

13) do czasu harmonizacji nadzoru ostrożnościowego dotyczącego zlecanej na zewnątrz działalności instytucji kredytowych instytucje pieniądza elektronicznego mają być zarządzane w sposób stabilny i ostrożny oraz powinny posiadać bezpieczne procedury kontrolne. Mając na uwadze możliwość wykonywania funkcji operacyjnych i innych funkcji pomocniczych związanych z emisją pieniądza elektronicznego przez podmioty nie podlegające nadzorowi ostrożnościowemu, niezmiennie ważnym jest, żeby instytucje pieniądza elektronicznego posiadały wewnętrzne struktury, które powinny reagować na finansowe i niefinansowe ryzyko, na jakie instytucje takie są narażone;

14) emisja pieniądza elektronicznego może wpłynąć na stabilność systemu finansowego i płynne działanie systemu płatniczego. Wzywa się do ścisłej współpracy przy ocenianiu integralności systemów pieniądza elektronicznego;

15) celowym jest zapewnienie właściwym władzom możliwości odstąpienia od niektórych lub wszystkich wymogów wprowadzonych niniejszą dyrektywą wobec instytucji pieniądza elektronicznego działających tylko na terytorium danego kraju członkowskiego;

16) przyjęcie niniejszej dyrektywy jest najwłaściwszym sposobem pozwalającym na osiągnięcie pożądaných celów. Niniejsza dyrektywa jest ograniczona do minimum niezbędnego dla osiągnięcia tych celów i nie wychodzi poza granice konieczne do ich uzyskania ;

17) należy przewidzieć dokonanie korekty niniejszej dyrektywy w świetle doświadczeń dotyczących rozwoju rynku i ochrony użytkowników pieniądza elektronicznego;

18) wprowadzenie niniejszej dyrektywy było konsultowane z Doradczym Komitetem Bankowym;

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zakres, definicje i ograniczenia działalności

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do instytucji pieniądza elektronicznego.
2. Nie ma ona zastosowania do instytucji określonych w art. 2 ust. 3 dyrektywy 2000/12/WE.
3. Dla celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:
 - a) termin „instytucja pieniądza elektronicznego” oznacza przedsiębiorstwo lub inną osobę prawną, inną niż instytucja kredytowa zdefiniowana w art. 1 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2000/12/WE, która emituje środki płatnicze w formie pieniądza elektronicznego;

b) termin „pieniądz elektroniczny” oznacza wartość pieniężną, stanowiącą prawo do roszczenia wobec emitenta, która jest:

- i) przechowywana na nośniku elektronicznym;
- ii) emitowana w zamian za środki pieniężne o wartości nie mniejszej niż wartość wyemitowana;
- iii) środkiem płatniczym akceptowanym przez podmioty inne niż instytucja emitująca.

4. Kraje członkowskie wprowadzają zakaz prowadzenia działalności polegającej na emitowaniu pieniądza elektronicznego dla osób lub podmiotów, które nie są instytucjami kredytowymi zdefiniowanymi w art. 1 ust.1 akapit pierwszy dyrektywy 2000/12/WE.

5. Działalność gospodarcza instytucji pieniądza elektronicznego inna niż emitowanie pieniądza elektronicznego powinna być ograniczona do:

- a) świadczenia ściśle powiązanych usług finansowych i niefinansowych, takich jak administrowanie pieniądzem elektronicznym poprzez wykonywanie funkcji operacyjnych i innych funkcji pomocniczych związanych z jego emisją oraz emitowanie i administrowanie innymi środkami płatniczymi lecz z wyłączeniem udzielania kredytu w jakiegokolwiek formie; oraz
- b) przechowywania danych na nośnikach elektronicznych w imieniu innych podmiotów lub instytucji publicznych.

Instytucje pieniądza elektronicznego nie powinny posiadać żadnych udziałów w innych podmiotach, za wyjątkiem sytuacji gdy takie podmioty wykonują funkcje operacyjne lub inne funkcje pomocnicze związane z pieniądzem elektronicznym emitowanym lub dystrybuowanym przez daną instytucję pieniądza elektronicznego.

Artykuł 2

Zastosowanie dyrektyw bankowych

1. Jeśli nie przewidziano inaczej, tylko regulacje dotyczące instytucji kredytowych w dyrektywie 91/308/EWG⁷ i dyrektywie 2000/12/WE oprócz jej tytułu V rozdziału 2, mają zastosowanie wobec instytucji pieniądza elektronicznego.

2. Artykuły 5, 11, 13, 19, 20 ust. 7 oraz art. 51 i 59 dyrektywy 2000/12/WE nie mają zastosowania. Ustalenia dotyczące wzajemnego uznawania licencji uwzględnione w dyrektywie 2000/12/WE nie dotyczą innych działań gospodarczych instytucji pieniądza elektronicznego niż emisja pieniądza elektronicznego.

⁷ Dyrektywa Rady nr 91/308/EWG, z 10 czerwca 1991r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy (Dz.U. WE nr L 166, z 28.06.1991, str. 77).

3. Otrzymanie środków pieniężnych w znaczeniu art. 1 ust. 3 lit. b) ii) nie stanowi depozytów lub innych zwrotnych środków zgodnie z art. 3 dyrektywy 2000/12/WE, jeżeli otrzymane środki pieniężne są natychmiast zamieniane na pieniądź elektroniczny.

Artykuł 3

Możliwość wykupu

1. Posiadacz pieniądza elektronicznego może, w okresie ważności, zwrócić się do emitenta o wykupienie go według wartości nominalnej w monetach i banknotach lub poprzez przełanie równowartości na rachunek posiadacza, bez dodatkowych opłat, oprócz tych niezbędnych do przeprowadzenia danej operacji.
2. Umowa pomiędzy emitentem a użytkownikiem powinna jasno określać warunki wykupu.
3. Umowa może ustalać minimalny próg wykupu. Proóg ten nie może przekraczać 10 EURO.

Artykuł 4

Wymogi dotyczące kapitału założycielskiego i bieżących funduszy własnych

1. Instytucje pieniądza elektronicznego powinny posiadać kapitał założycielski, określony w art. 34 ust. 2 pkt. 1 i 2 dyrektywy 2000/12/WE, w wysokości nie mniejszej niż 1 milion EURO. Bez względu na postanowienia ust. 2 i 3, fundusze własne instytucji pieniądza elektronicznego określone w dyrektywie 2000/12/WE, nie mogą wynosić mniej niż ta kwota.
2. Instytucje pieniądza elektronicznego powinny posiadać w każdym czasie fundusze własne w wysokości równej lub przekraczającej 2% wyższej z dwóch poniższych kwot: wartości bieżącej ich zobowiązań finansowych z tytułu pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu lub średniej wartości zobowiązań z tego tytułu w okresie ostatnich sześciu miesięcy.
3. Instytucje pieniądza elektronicznego, które prowadzą działalność krócej niż sześć miesięcy, włączając w to dzień rozpoczęcia działalności, powinny posiadać fundusze własne w wysokości równej lub przekraczającej 2% wyższej z poniższych kwot: wartości bieżącej ich zobowiązań finansowych z tytułu pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu lub przewidywanej na najbliższe sześć miesięcy wartości zobowiązań ogółem z tego tytułu. Przewidywana sześciomiesięczna wartość ogółem zobowiązań finansowych z tytułu pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu powinna być ujęta w planie działalności instytucji, który może zostać skorygowany na żądanie właściwych władz.

Artykuł 5

Ograniczenia inwestycyjne

1. Instytucje pieniądza elektronicznego powinny zainwestować kwotę w wysokości nie mniejszej niż ich zobowiązania z tytułu wartości pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu wyłącznie w następujące aktywa:

a) pozycje aktywów, które zgodnie z art. 43 ust. 1 lit. a) punkty 1-4 i art. 44 ust. 1 dyrektywy 2000/12/WE charakteryzują się zerową wagą ryzyka kredytowego i które są aktywami o wystarczającej płynności;

b) depozyty na żądanie utrzymywane w instytucjach kredytowych strefy A określonych w dyrektywie 2000/12/WE; oraz

c) instrumenty dłużne, które są:

i) o wystarczającej płynności;

ii) nie ujęte w ust. 1 lit. a);

iii) uznawane przez właściwe władze jako pozycje kwalifikowane w rozumieniu art. 2 ust. 12 dyrektywy 93/6/EWG; i

iv) emitowane przez podmioty inne niż podmioty posiadające kwalifikowane udziały, określone w art. 1 dyrektywy 2000/12/WE, w danej instytucji pieniądza elektronicznego lub które powinny być ujęte w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych tych podmiotów.

2. Inwestycje, o których mowa w ust. 1 lit. b) i c) nie mogą przekroczyć dwudziestokrotności funduszy własnych instytucji pieniądza elektronicznego i powinny zostać poddane ograniczeniom, które są przynajmniej tak surowe jak ograniczenia stosowane wobec instytucji kredytowych, zgodnie z tytułem V rozdziałem 2 częścią III dyrektywy 2000/12/WE.

3. W celu zabezpieczenia przed ryzykiem rynkowym wynikającym z emisji pieniądza elektronicznego i z inwestycji wymienionych w ust. 1, instytucje pieniądza elektronicznego mogą wykorzystywać pozycje pozabilansowe o wystarczającej płynności związane ze stopą procentową i kursem wymiany walut w formie instrumentów pochodnych negocjowalnych na rynku zorganizowanym (tj. nie będących w obrocie pozagięldowym), gdy podlegają one wymogom dziennych depozytów zabezpieczających lub kontraktów walutowych z początkowym terminem zapadalności wynoszącym 14 dni lub mniej. Wykorzystanie instrumentów pochodnych według zdania pierwszego jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy instytucja ma na celu całkowite wyeliminowanie ryzyka rynkowego i realizuje ten cel w najszerszym możliwym zakresie.

4. Kraje członkowskie wprowadzają odpowiednie ograniczenia dotyczące ryzyka rynkowego instytucji pieniądza elektronicznego, które może się pojawić w wyniku inwestycji, o których mowa w ust. 1.

5. W celu zastosowania postanowień zawartych w ust. 1 aktywa wyceniać należy według kosztów lub wartości rynkowej, w zależności od tego, która z powyższych wartości jest niższa.

6. Jeżeli wartość aktywów, o których mowa w ust. 1, osiągnie poziom niższy od kwoty zobowiązań finansowych wynikających z pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu, właściwe władze powinny dopilnować, aby instytucja pieniądza elektronicznego, której taka sytuacja dotyczy podjęła odpowiednie kroki w celu bezzwłocznego naprawienia tej sytuacji. W tym celu i tylko na czas określony właściwe władze mogą zezwolić aby zobowiązania finansowe instytucji wynikające z pieniądza elektronicznego pozostającego w obiegu były zabezpieczone innymi aktywami niż te określone w ust. 1, do wysokości nie przekraczającej mniejszej z poniższych wartości: 5% tych zobowiązań lub całkowitej wartości funduszy własnych instytucji.

Artykuł 6

Weryfikacja szczególnych wymogów przez właściwe władze

Właściwe władze powinny dopilnować, by wyliczenia uzasadniające spełnienie wymogów zawartych w art. 4 i 5 były dokonywane nie rzadziej niż dwa razy do roku, albo przez same instytucje pieniądza elektronicznego, które powinny przekazywać właściwym władzom te wyliczenia i wszystkie wymagane dane składowe, albo przez właściwe władze wykorzystując dane dostarczone im przez instytucje pieniądza elektronicznego.

Artykuł 7

Bezpieczna i ostrożna działalność

Instytucje pieniądza elektronicznego powinny być zarządzane w sposób bezpieczny i ostrożny, posiadać bezpieczne procedury administracyjne i księgowe oraz odpowiednie mechanizmy kontroli wewnętrznej. Powinny one reagować na ryzyko finansowe i niefinansowe na jakie instytucja jest narażona, wliczając w to ryzyko techniczne i proceduralne jak również ryzyko związane ze współpracą z innymi podmiotami wykonującymi funkcje operacyjne lub inne funkcje pomocnicze związane z działalnością instytucji.

Artykuł 8

Odstępstwa

1. Państwa członkowskie mogą zezwolić właściwym władzom na odstąpienie od stosowania niektórych lub wszystkich postanowień niniejszej dyrektywy i stosowania dyrektywy 2000/12/WE wobec instytucji pieniądza elektronicznego w przypadkach gdy:

- a) całkowita działalność gospodarcza instytucji, określona w art. 1 ust. 3 lit. a) niniejszej dyrektywy generuje całkowitą sumę zobowiązań finansowych wynikających z emisji pieniądza elektronicznego zazwyczaj nie przekraczającą 5 milionów EURO i nigdy nie przekraczającą 6 milionów EURO; lub
- b) pieniądz elektroniczny wyemitowany przez instytucję pieniądza elektronicznego jest akceptowany jako środek płatniczy tylko przez podmioty zależne tej instytucji, które wykonują funkcje operacyjne lub inne funkcje pomocnicze związane z pieniądzem elektronicznym

emitowanym lub dystrybuowanym przez daną instytucję, jak również przez podmioty dominujące lub podmioty zależne podmiotów dominujących; lub

- c) wyemitowany przez instytucję pieniądź elektroniczny jest akceptowany jako środek płatniczy tylko przez ograniczoną liczbę podmiotów, które odróżniają się ze względu na:
- i) ich lokalizację w tych samych siedzibach lub innym ograniczonym lokalnie obszarze; lub
 - ii) ich ściśle finansowe lub gospodarcze związki z instytucją emitującą, takie jak wspólny plan marketingowy lub schemat dystrybucji.

Podstawowe zapisy umowne muszą określać, że urządzenie przechowujące pieniądź elektroniczny, będące w dyspozycji posiadacza w celu dokonywania płatności, posiada ograniczenie maksymalnej kwoty przechowywania nie przekraczającej 150 EURO.

2. Instytucja pieniądza elektronicznego, wobec której na podstawie ust. 1 odstąpiono od stosowania niektórych lub wszystkich postanowień dyrektywy nie może korzystać z ustaleń dotyczących wzajemnego uznawania licencji wynikających z dyrektywy 2000/12/WE.

3. Państwa członkowskie wymagają, aby instytucje pieniądza elektronicznego, wobec których odstąpiono od stosowania niniejszej dyrektywy i dyrektywy 2000/12/WE okresowo składały sprawozdania ze swej działalności włącznie z całkowitą sumą zobowiązań finansowych związanych z pieniądzem elektronicznym.

Artykuł 9

Prawa „starszego”

Instytucje pieniądza elektronicznego podlegające niniejszej dyrektywie, które rozpoczęły swoją działalność zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwach członkowskich właściwych dla siedziby centrali danej instytucji, przed datą wejścia w życie postanowień przyjmujących wdrożenie niniejszej dyrektywy lub datą, do której odnosi się art. 10 ust.1, w zależności od tego, która z nich jest wcześniejsza, utrzymują posiadaną licencję.

Państwa członkowskie mają zobowiązać takie instytucje pieniądza elektronicznego do przedłożenia wszystkich niezbędnych informacji celem umożliwienia właściwym władzom dokonania oceny, w ciągu sześciu miesięcy od daty wejścia w życie przepisów wprowadzonych w celu implementacji niniejszej dyrektywy, czy instytucje te spełniają wymagania dyrektywy; a jeśli nie spełniają, to określenie jakie środki muszą zostać podjęte, aby zostały spełnione lub czy właściwym jest odebranie licencji. Jeżeli wymagania dyrektywy nie zostaną spełnione w ciągu sześciu miesięcy od daty, do której odnosi się art. 10 ust. 1, instytucje pieniądza elektronicznego nie będą korzystały ze wzajemnego uznawania licencji po tym czasie.

Artykuł 10

Wdrożenie

1. Państwa członkowskie powinny wprowadzić w życie prawa, rozporządzenia lub przepisy administracyjne konieczne w celu zastosowania się do niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 27 kwietnia 2002 r. Powinny one o tym bezzwłocznie poinformować Komisję.

Przepisy przyjęte przez państwo członkowskie powinny, przy ich publikacji lub w chwili ich wprowadzenia zawierać odniesienia do niniejszej dyrektywy. Sposób formułowania takich odniesień zostanie ustalony przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekażą Komisji teksty głównych przepisów krajowego prawodawstwa, które zostaną przyjęte w dziedzinie będącej przedmiotem niniejszej dyrektywy.

Artykuł 11

Sprawozdanie

Nie później niż 27 kwietnia 2005 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat wprowadzenia niniejszej dyrektywy, w szczególności na temat:

- środków ochrony posiadaczy pieniądza elektronicznego, włączając w to możliwość potrzeby wprowadzenia systemu gwarantowania;
- wymogów kapitałowych;
- zwolnień z przepisów; oraz
- możliwości potrzeby wprowadzenia zakazu płacenia odsetek od środków pieniężnych otrzymanych w zamian za pieniądź elektroniczny;

wraz z propozycjami korekty dyrektywy, jeżeli uznają taką potrzebę.

Artykuł 12

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Artykuł 13

Dyrektywa niniejsza skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 września 2000 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
N. FONTAINE
Przewodniczący

W imieniu Rady
H. VEDRINE
Przewodniczący

LISTA PRZEKAZANYCH DOKUMENTÓW
DO
PROJEKTU USTAWY O
ELEKTRONICZNYCH INSTRUMENTACH PŁATNICZYCH

przyjętego przez Radę Ministrów
w dniu 27 lutego 2001r.

Obszar Negocjacyjny: „Unia gospodarcza i walutowa”
Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa Polski w Unii Europejskiej: rozdział 11
Priorytet 11.4

1.	Deklaracja dotycząca dostosowawczego charakteru projektu ustawy wraz z uzasadnieniem dostosowawczego charakteru
2.	Projekt ustawy wraz z uzasadnieniem
3.	Zestawienie przepisów dostosowujących projektowaną ustawę z odpowiednimi przepisami dyrektywy Unii Europejskiej (tabela zgodności)
4.	Opinia Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej wydana dnia 24 lutego 2001r.
5.	Tłumaczenia zweryfikowane następujących aktów prawa Unii Europejskiej, w wersji papierowej i elektronicznej: Zalecenie Komisji z dnia 30 lipca 1997r. w sprawie transakcji przeprowadzanych przy użyciu elektronicznych instrumentów płatniczych, a w szczególności stosunków pomiędzy wydawcą i posiadaczem DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY nr 2000/46/WE z dnia 18 września 2000r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 29 marca 2001 r.

Cena - 7,68zł + 22% VAT

